

על פרשת השבוע

אגניד אנק

פרשת מצורע תשפ"ד

כל הזכויות שמורות למו"ל איז לכוניא בינומי התפילה וכוונות

מכים בקיר ומוצאים אוצר, והרי כל ברכאן דלעילא ותתא ביומא שביעאה תליא, זהו שבת הגדול, שזה השבת ממשיך שפע גדול.

'זאת תהיה תורת המצורע ביום טהרתו והובא אל הכהן, והקשו המפרשים הרי עדיין הוא טמא ואינו נכנס לב' מחנות, מדוע כינה הכתוב את יום ביאתו אל הכהן 'כיום טהרתו', הרי אינו טהור עדיין, ואסור במעשר וכ"ש תרומה וקדשים. עוד הקשה רבי שלמה קלוגר שבהמשך לשון הכתובים מכנים את תהליך ההטהרות כרפואה, כדכתיב 'והנה נרפא נגע הצרעת מן הצרוע', א"כ היה צריך לכתוב 'ביום רפואתו' ולא ביום טהרתו?

וביאר רבי שלמה קלוגר לאור מה שחידש לעיל ואח"כ מצא כדבריו בג' מקומות בזה"ק שבאמת יש בנגעים יסורים של אהבה, כמ"ש בגמ' ברכות כל מי שיש בו מד' מראות נגעים הללו, אינו אלא מזבח כפרה, בחי' 'כי את אשר יאהב ה' יוכיח'. ואיך יבדוק האדם אם אלו הנגעים באים לטמאו או לקרבו, דבר זה תלוי אם נראו באלו הנגעים סימני טומאה. אם קיבלו באהבה לא יטמא בצרעת, אדרבה אזי הוא במדרגת 'כי את אשר יאהב ה' יוכיח', ואם ח"ו על ה' יזעף לבו, אזי נתגלים בו סימני טומאה. וזה שכתוב 'אדם כי יהיה בעור בשרו שאת או ספחת, והיה בעור בשרו לנגע צרעת', שהברירה בידו אם תהיה נגע צרעת בתוך השאת וספחת, שאם יקבל היסורים באהבה, לא יטמא, וגם לאחר שנטמא, כשיחזור בו ויתגבר לקבל היסורים באהבה, אזי יצמח בו שער שחור ויתרפא הנגע.

והנה איך נוכל לדעת אם זה האדם התרפא בשלימות או לא, סימן לדבר אם הוא יכול להביא קרבן עשיר, או שהוא מצורע 'אשר לא תשיג ידו בטהרתו', היינו שעוד לא הכיר שהיסורים באו לו באהבה,

זאת תהיה תורת המצורע ביום טהרתו והובא אל הכהן

נפתח במילתא דבדיחותא של ה'קרן לדוד', פעם אחת נכנס לביתו ה'ויחי יוסף' מפאפא בשעה שהכין את הדרשה לשבת הגדול, [נתגדל בבית דודו כמה שנים בצעירותו] וראה שהוא מעיין בדרשה שאמר בשנה שעברה. ואמר לו שכיון שבעלי הבתים יש להם זכרון נפלא, לכן הוא מעיין במה שכבר דרש בשנה שעברה, שלא יחזור על דבריו.

וסיפר שפעם אחת היה הרב דורש דרשה בבית המדרש, ואשה אחת מעזרת נשים אמרה לחברתה, שהדרשה הזאת כתובה ב'צאינה וראינה', חברתה חברתה אית לה עד שהגיעו הדברים לאזני הרב, והחליט מאותו שבת ואילך שהוא בודק בצאנה וראינה שלא יאמר ח"ו איזה דבר בדרשתו מה שכבר כתוב שם. פעם אחת נכנס השמש לבית הרב לפני הדרשה, ומצא אותו מסתכל בצאינה וראינה, יצא השמש וסיפר לכל, שהוא תפס את הרב שבאמת הוא מעיין בצאינה וראינה לפני הדרשה...

ועתה נתחיל בעז"ה להכין נפשינו לקראת היום טוב הבא עלינו לטובה, כמ"ש בתפארת שלמה 'יכול מראש חודש' שבאמת אנו יכולים להתחיל להכנס לאור היום טוב מראש חודש ניסן. ולזאת נלמד מדברי רבי שלמה קלוגר לקשר את פרשת מצורע לשבת הגדול, וכמ"ש הקרן לדוד שבעלי הדרוש אין יודעים מה לדרוש כששבת הגדול חל בפ' מצורע... ואמר כיון שאנו צריכים אוצר גדול של שפע שנוכל להכניס את חג הפסח בהרחבה, זהו הקשר לפרשת מצורע ששלח לנו הקב"ה אוצר בקירות הבית ע"י נגעי הבתים,

שאלות לפי א' ב' על הפרשה - עם רש"י. (מהרב מ. אלינגר)

א. דרגת הטומאה של משכב הזב (טו, ה). ב. מקום זה אינו מעון ביאת מים (טו, יא). ג. תכונה שלילית המביאה נגעים (יד, ד). ד. מצורע במצב זה, לא מביא 3 כבשים (יד, כא). ה. "מגע" שהוא כולו (טו, יב). ו. הפסוק האחרון בפרשה (טו, לג). ז. לי אסור לגלחו והמצורע מצווה לגלחו- בטהרתו (יד, ט). ח. קרבן האשם- כמותו (יד, יג). ט. ציפורים כאלו, פסולות לטהרת המצורע (יד, ד). י. יריק- ישפוך (יד, כו). ב. שיעור השהות בבית המנוגע- המטמא (יד, מז). ל. בזמן זה, אין מטהרים המצורע (יד, ב). מ. בגלל זה צרעת הבתים היא בשורה (יד, לד). נ. בשער זה, מעמידים המצורע לטהרו (יד, יא). ס. יש להביא עישרון מזה, לכל כבש (יד, י). ע. מובא כנגד גסות הרוח של המצורע (יד, ד). פ. המשותף לציפורים ולגורם הצרעת (יד, ד). צ. ממה עשוי "שני- תולעת" (יד, ד). ק. ההבדל בין זב שראה 2 ראיות לזב שראה 3 ראיות (טו, ג). ר. כמות המים החיים שנותנים בכלי (יד, ה). ש. תרגום של "חליצה" (יד, מ). ת. שלימה- ללא פגם (יד, י).

שאלות לפי א' ב' על הפרשה - בלי רש"י. (מהרב מ. אלינגר)

א. עץ גבוה (יד, ד). ב. האצבע העבה (יד, יז). ג. משלבי טהרת המצורע (יד, ח). ד. עני (יד, כא). ה. המתנה- לבידור מצב הטומאה (יד, מו). ו. ותפרישו- תרחיקו (טו, לא). ז. סוג טומאה (טו, ב). ח. שליפה- הוצאה (יד, מ). ט. פעולת ציפוי הבית (יד, מב). י. בניו כשרים לקרבן, ולא הוא עצמו (יד, כב). כ. באיזה לשון אומר בעל הבית המנוגע, לכהן (יד, לה). ל. נטל (יד, ד). מ. טומאה המיוחדת בזב (טו, ט). נ. הרחקה- מחמת טומאה (טו, כ). ס. מצוה על הזב כהכנה לטהרתו (טו, יג). ע. היכן נותן הכהן מן השמן שבכפו (יד, כח). פ. היכן עומד המצורע בהביאו קרבן (יד, יא). צ. טומאת נגעים (יד, לב). ק. דופן- כותל (יד, לו). ר. נזל- זב (טו, ג). ש. מנגעי הבתים (יד, לו). ת. מקום נתינת שמן (יד, יז).

אותם אנשים היו עושים פעולות, כדי להשפיל את עצמם. לדוגמא, היו נכנסים למכולת ושואלים: "סליחה, אולי יש לכם במקרה 100 גר' מסמרים?", או שהיו נכנסים לבית מרקחת ושואלים: "סליחה, אולי במקרה יש לכם עוגה?"

אנשים היו חושבים אותם למשוגעים, וככה הם היו מכניסים להם לראש, שהם לא שווים כלום.

בן אדם שמגיע למקום כזה, שכולם מחשיבים עצמם לאפסים, יכל להתגאות ולומר לעצמו: "הבחור הזה אפס?! אני הרבה יותר אפס ממנו" ☺

אם ככה, גם בעונה יש סיכון.

לכן, אם התורה היתה מצוה לקחת רק עץ ארץ ואזוב, הנפילה היתה מלמעלה עד למטה – מעץ הארץ שהוא מרומם ביותר, ועד לאזוב שהוא המושפל ביותר.

באה התורה ונקטה ב'קו אמצע' ואמרה: "בין עץ הארץ לאזוב, תכניס שני תולעת".

כלפי מה אמורים הדברים?

אומרת המשנה {אבות א, א} - משה קבל תורה מסיני.

נשאלת השאלה - למה לא נאמר משה קבל תורה בסיני?

הפשט הוא, שמשה רבינו קיבל את תורת הענוה מהר סיני. כשראה משה, שמכל ההרים שרצו לקבל עליהם את התורה, בחר הקב"ה דוקא בהר סיני כי היה ההר הנמוך מכולם, שנאמר {תהילים סח, יז} למה תרצדון הרים גבננים ההר חמד אלהים לשבתו אף ה' ישכן לנצח.

מובא בשם האדמו"ר מקוצק:

אם הקב"ה כ"כ מחבב הרים נמוכים, למה לא ניתנה התורה בתוך בקעה?!

למדנו מכאן יסוד, שהר צריך להיות. אם לא יהיה הר, לא יהיה כלום. כלפי מה הדברים אמורים?

אמר האדמו"ר מקוצק - כל יהודי, צריך שיהיו לו בכיס שתי פתקאות. באחת יהיה כתוב "כי בצלם אלקים עשה את האדם" ובשניה "ואנכי עפר ואפר".

נשאלת השאלה - בשביל מה צריך את זה?

אם אומרים לבן אדם: "בוא תייסד שיעור תורה"

"אני לייסד שיעור?! אין לי כח לזה ..."

"אולי תייסד גמ"ח???"

"לא נראה לי ..."

אומרים לו: "תשמע, אתה יודע שנבראת בצלם אלקים?! אם ככה, יש לך כוחות לכך!"

מצד שני, פוגעים ומשפילים אותך?! תוציא את הפתק השני - "ואנכי עפר ואפר". ממילא אם תבין שאתה עפר ואפר, לא תיפגע מאף אחד.

אמר האדמו"ר מקוצק - אבל ישנה בעיה אחת, שאנשים מחליפים את הפתקים.

כשאומרים לאדם להקים שיעורי תורה או להקים גמ"ח, אומר האדם: "ואנכי עפר ואפר ... אני יכל להקים משהו?!", וכשפוגעים ומשפילים אותו, הוא אומר: "אתה יודע על במי פגעת? באלקים!"

אם ככה, צריך האדם לדעת להוציא את הפתק המתאים, בזמן המתאים. מבקשים ממך לעשות פעולה מסוימת, אל תאמר "אין לי כח", שהרי נבראת בצלם אלקים. כשפוגעים בך, תדע שאתה עפר ואפר!

(ברוך שאמר)

כי בתחילה צעק על זה 'טמא טמא', וכאילו זועף לבו על היסורים, ואינו מקבל היסורים באהבה שהם מטהרים אותו. זאת תהיה תורת המצורע ביום טהרת מחשבותיו וזעפת לבו על ה', כשמקבלם באהבה, אזי יראה הכהן והנה נרפא נגע הצרעת מן הצרוע ויוכל להביא קרבן עשיר. כי הכהן אינו מכיר בתחילה באיזה ענין נרפא, אם מחמת עצמו, או מחמת שהתפללו עליו קרוביו ואוהביו, הדבר תלוי אם הוא יכול להביא קרבן עשיר, שזהו סימן שהוא משיג ידו בטהרת פנימיות נפשו.

(הגרמ"י רייזמן)

"זאת תהיה תורת המצורע" (יד, ב)

הדא הוא דכתיב 'מי האיש החפץ חיים' (תהלים לד) לפיכך משה מזהיר את ישראל ואומר להם: 'זאת תהיה תורת המצורע' - תורת המוציא שם רע (ויק"ר טז, ב)

במדדש (שם) הובא המעשה המפורסם באותו רוכל שהיה מחזיר בעירות שהיו סמוכות לציפורי, והיה מכריז ואומר: מי רוצה לקנות סם חיים? והיו הבריות מקיפין אותו. רבי ינאי היה יושב בטרקלין שבביתו ועוסק בפשוטי המקרא וחוזר עליהן. שמע שמכריז "מי רוצה לקנות סם חיים", אמר לו: בוא עלה לכאן ומכור לי. אמר לו: לא אתה ושכמותך נצרכים לזה. הפציר בו רבי ינאי. הוציא לו ספר תהלים, הראה לו פסוק "מי האיש החפץ חיים", מה נאמר אחריו - "נצור לשונך מרע ושפתיך מדבר מרמה סור מרע ועשה טוב". אמר רבי ינאי: כל ימי הייתי קורא את הפסוק הזה ולא הייתי יודע היכן הוא פשוט, עד שבא רוכל זה והודיעו "מי האיש החפץ חיים".

ויש להבין, מה היה קשה לרבי ינאי בהסברו של הפסוק, שנפשט לו לאחר מפגשו עם אותו רוכל?

פרש מהרז"ו: לשון הפסוק קשה, מדוע הוא בא בלשון שאלה: "מי האיש החפץ חיים" לכאורה היה לו לומר בפשטות שהנוצר לשונו מרע - יחיה.

עד שבא אותו רוכל, סובב בערים ובכפרים והכריז בקול "מי רוצה סם חיים", ומכאן הבין ר' ינאי שדוד המלך בא להשמיענו שעל דבר זה שכולם נכשלים בו, יש להודיע בלשון הכרזה, וכאותו רוכל שהכריז בקול "מי רוצה סם חיים", כך אמר דוד: "מי האיש החפץ חיים".

ומדוע הלך אותו רוכל לעיר ציפורי ולעירות הסמוכות לה כדי למכור סחורה זו?

באר רבי יוסף מפונזא (חתנו של ה"נודע ביהודה"), על פי דברי ה'זהר' הקדוש שבאר על דרך הרמז את הפסוק "לא תבערו אש בכל מושבותיכם" (שמות לה, ג), ש"אש" זו אש המחלוקת. יום שבת הוא יום שבו יש פנאי לאנשים לשבת ולשוחח על דא ועל הא, וממילא עלולים לבוא לידי ריב ומחלוקת. והנה בציפורי היה יום ארוך יותר משאר המקומות, כמובא בגמרא (שבת קיח ע"ב) "יהי חלקי ממכניסי שבת בטבריא וממוציאי שבת בציפורי". העיר ציפורי שכנה בראש ההר, ומשום כך כניסת השבת היתה כמו בכל מקום, אך יציאת השבת היתה מאוחרת יותר כי שקיעת החמה נתאחרה, ונמצא שהשבת שם היתה ארוכה יותר. לכן בא לשם להזהירם באופן מיוחד על עוון לשון הרע ומחלוקת.

(ומתוק האור)

ועץ ארז. ושני תולעת ואזב.

אומר רש"י - ועץ ארז. לפי שהנגעים באין על גסות הרוח. ושני תולעת ואזב. מה תקנתו ויתרפא, ישפיל עצמו מגאותו, כתולעת וכאזוב.

אומר הספר פרדס יוסף - כאשר בן אדם משפיל את עצמו, ישנה סכנה שיבוא לידי גאווה בגלל ההשפלה.

ישנה הנהגה בעולם המוסר, של אנשים שנוהגים להשפיל עצמם עד לעפר, וממילא, לא תהיה לו שום סיבה להתגאות.

מגיע לפרשה שלנו, פרשת תזריע ומצורע הוא מביא מהזוהר הקדו דברים נוראים, מה אדם מפסיד על ידי לשון הרע.

נקרא עם לשון הזוהר, ומהאי רוחא בישא תליא, מרוח הרעה הזאת שבאה ללשון הרע, על ידי הלשון הרע, תלויים כמה מעוררים אחדים שהם ממונים לאחוז בדיבור רע או בדיבור טינוף שהוציא אדם מפיו ואחר כך הוא מוציא מילים קדושות באותו פה, וי להון וי לחייהון. וי להון בעלמא דין וי להון בעלמא דעתיד. אוי להם ואוי לחייהם, אוי להם בעולם הזה אוי להם לעולם הבא, מפני שאותן רוחות הטומאה נוטלים את המילים הטמאות של לשון הרע שאדם מדבר וכאשר מוציא אדם אחר כך מילים קדושות תורה ותפילה מקדימות אותם כוחות הטומאה ולוקחות לאותו דיבור טומאה ומטמאות לאותו דיבור של קדושה ולא זוכה בה האדם. בחור יושב ולומד כל היום, לומד ולומד ומתפלל, אבל אם הוא מדבר לשון הרע אז החפץ חיים מביא זוהר הקדוש שרוח הטומאה לוקח את המילים שלו ומטמא את כל הדברי קדושה.

אומר החפץ חיים, ואם כן כשמספר לשון הרע ואחר כך מקיים מצות עשה של דיבור, קריאת שמע, תפילה, ברכת המזון ושאר ברכות מאה ברכות בכל יום, בודאי נברא על ידי זה מחלתו לנפש כשאדם טהור. אבל אם אדם מטמא את הפה שלו וכאשר הדיבורים הטמאים ממשיכים עליהם רוח הטומאה תיכף מתקלקלים ונמאסים ואינם ראויים עוד לנפש להתלבש בהם ולזה כתבה התורה בגדיו יהיו פרומים. לרמוז על בגדי נפשו.

ראיתי שדורשי רשומות אומרים שזה הפירוש ל"זאת תהיה תורת המצורע ביום טהרתו", המצורע שהיה בעל לשון הרע כל זמן שהוא לא חזר בתשובה אז כל התורה שלו היתה נדבק עליה טומאה. כשהוא חוזר בתשובה ונטהר אז התורה חוזרת להיות שלו. זאת תהיה תורת המצורע ביום טהרתו. לפי זה בני תורה שלומדים הרבה, יותר ויותר צריכים להיזהר מלשון הרע, הם מפסידים הרבה יותר. יש להם יותר דיבורים של קדושה שעלולים חס ושלום לטמא אותם. הרבה יותר צריכים להיזהר.

(נחל אליהו)

מאוצרות המגידים

זוהר הכהן ולקח למטהר שתי צפרים חיות טהורות (יד, ד)

פירש רש"י: "לפי שהנגעים באין על לשון הרע, שהוא מעשה פטופטי דברים, לפיכך הוזקקו לטהרתו צפרים, שמפטטין תמיד בצפצוף קול".

על עוון לשון הרע אמרו חז"ל (ערכין טו, ב) "אמר רבי יוחנן משום רבי יוסי בן זמרא, מאי דכתיב: 'מה יתן לך ומה יוסיף לך לשון רמיה?' אמר לו הקב"ה ללשון: כל אבריו של אדם זקופים ואתה מוטל, כל אבריו של אדם מבחוץ ואתה מבפנים, ולא עוד, אלא שהקפתי לך שתי חומות, אחת של עצם ואחת של בשר".

אשאל אתכם, מורי ורבותי: וכי שני השומרים הללו הם אכן גדרים, המקשים על האדם לדבר? אם אין שיניים קל יותר לדבר? אם עושים גדר של אבנים ושל ברזל – ניחא, אי אפשר להיכנס, אבל הגדרים האלו שהקב"ה ברא ללשון – איזו גדר הם?! אם מישוהו יעשה גדר מנייר שהגנבים לא יכנסו – זו גדר?!

ודאי הכוונה ללמוד מוסר מאותו 'חומות', שאדם ילמד וישכיל ויתבונן – תראו כמה מוחבאת הלשון פנימה, כמה היא זקוקה לשמירה. כל עוד התינוק לא יודע לדבר – אינו צריך שיניים. ברגע שהוא מדבר – יש לו כבר שיניים. כל זאת, כדי שאדם יתבונן ויבין כמה שמירה צריכה הלשון.

יש לנו ב"ה את ספר "שמירת הלשון" – קילורין לעיניים. רבי יחזקאל אברמסקי זצ"ל אמר על החפץ חיים זצ"ל: כמה פשטות ככה גדלות.

בסוף ההפטרה דשבת הגדול כתוב: הנה אנכי שלח לכם את אליה הנביא לפני בוא יום ה' הגדול והנורא: והשיב לב אבות על בנים ולב בנים על אבותם וגו'.

וביאר האמרי חיים' כי נודע שיש מעלה בבני הנעורים שיש להם התלהבות, אבל מאידך יש סכנה שלא ישתמשו עם ההתלהבות לדברים שאינם טובים ח"ו, מאידך יש מעלה באיש מבוגר שכבר נחו ושקטו רתיחת הדמים, שלגבי היצר הרע ותאוות עוה"ז הוא כבר לא בוער כ"כ, מאידך יש בזה חסרון שגם לפסוקי דזמרה הוא מדי קר ואדיש. וכמבואר בגמ' יומא שבקשו לבטל את היצר הרע דעריית, ובקשו בכל ארץ ישראל ביצה בת יומא ולא מצאו, ופירש המגיד הגדול זי"ע שבקשו תפילה חמה, ביעא בת יומא, צלותא ובעותא בשלהובין דרחימותא, ולא מצאנו, כיון שאין חמימות הרע אין חמימות הטוב. ויהודי צריך לווסת את שעון הדם שבלבו, בבוא נסיון יקר את עצמו כזקן מופלג, ובבוא השבת ותפילה צריך להיות כנערי בני ישראל בתכלית ההתלהבות. והאמרי חיים הראה זאת על עצמו שגם לאחר שעבר עליו ארוע מוחי ונחלש גופו למאד, בקבלת שבת כשהתחיל 'הודו', עמד כאברך צעיר נמרץ ונלהב. ואמר שזה הכח מקבלים מאליהו הנביא, 'השיב לב אבות על בנים', שלגבי הנסיונות הקשים יתן לבנים הצעירים את הרגיעות והשלחה של האבות המבוגרים, 'ולב בנים על אבותם', כשהאבות יצטרכו להתלהבות בתפילה ובשבת, יתן להם אליהו הנביא התלהבות של בחורים צעירים. זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל.

מותר לעשות תנועה של דביקות שלא לשמה, למען חינוך הבנים

פעם אמר ה'אמרי חיים' שבשביל בני הנעורים מותר לאבא ולסבא לעשות תנועה של התלהבות גם כשאינו באמת מתוך לבו, רק כדי לחנך את הבנים והנכדים להתלהבות דקדושה. האריז"ל פי' 'הנגלות לנו ולבנינו' שצריך לגלות את עבודתו הפנימית בשביל חינוך הבנים, אך לא התיר ממש תנועה של שקר, אבל ה'אמרי חיים' התיר אפילו תנועה שאינו באמת כדי לעורר את לבבות היהודים. והוכיח מפרשה דנדב ואביהוא שהקריבו אש זרה 'ובנים לא היו להם', כלומר שהפגם של 'אש זרה' היא רק כשאין להם בנים, אבל כשיש בנים, גם אש זרה 'צוה'. [כמוכן שאין הכוונה כלפי צדיקי עולם נדב ואביהוא, אלא כלפינו] כי מתוך שלא לשמה של האב, יבא לשמה אצל הבן. וכן אמרו בהפטרת פרשת שמייני כשדוד המלך מפזז ומכרכר בכל עוז, היתה מיכל הרבנית בודקת את לבו אם כל התנועות הם לשם שמיים, שהוא מחדש דרך חדשה שלא ראתה אצל אביה שאול המלך, והפסוק ממשיך 'ומיכל בת שאול לא היה לה ולד', כי כשאדם יש לו ילדים אין לו לבדוק אם התנועות אמת או לאו. מתחיל שלחן שבת ואינו מרגיש התלהבות, יעשה עצמו כאילו הוא מולהב, ויאמר בחמימות שלום עליכם ואשת חיל וקידוש בהתלהבות מעושה, ולא יהיה 'איש אמת' קפוא לשבת בלי בגד עליון עם עיתון ענק ורגלו השמאלית על רגלו הימנית, כי כשיש בנים בבית שפיר למעבד אש זרה, שמתוך זה יבא אש קודש בלב בניו וגם בלבו.

תנועה שלא לשמה, אבל היא 'לשמה' במצות חינוך

פעם אחת בא אדם לפני הרה"ק רבי שלמה מוועיהל זי"ע וסיפר לו שהיה מנהגו לשתות כוס קפה בבוקר עם עיתון, ועתה שגדלו הילדים הוא רוצה לשתות הקפה עם ספר חסידות האם אין בזה משום שקר. אמר לו רבי שלמה זי"ע שאין זה שקר, כי חינוך הבנים היא גם אמת, ולא רק מתוך שלא לשמה, אלא שזהו 'לשמה' שלם במצות חינוך. וזה שאמר ה'אמרי חיים' שכשבנים היו להם אין זה אש זרה, אלא אש קודש למצות חינוך, אבל אש זרה ממש אין לה היתר כלל לעולם. ותו לא מידי.

(הגרמ"י רייזמן)

וזאת תורת המצורע

אני רוצה להקריא משהו נורא, נורא נוראות. מדברי החפץ חיים בשמירת הלשון, מאוד כדאי לעשות קביעות בכל חלקי השמירת הלשון. החפץ חיים אומר חלק שני זה על סדר הפרשיות. כשהוא

לחלוטין. רק אז אפשר להכניס את כל המצרכים... היכן השכל שלך?! – כעס עליו שר הטבחים הרוסי.

יכול אדם להטעין על עצמו את המצוות הטובות ביותר, אבל אם יכניס אותן בפה לא נקי, הוא מקלקל את הכל!

(יחי ראובן)

פרשת השבוע שנקרא בע"ה, בשבת זו, פרשת מצורע. עוסקת הפרשה בטהרת המצורע ובצרעת הבית.

הצרעת כתובה בתורה, לא כסדר שמקבלים אותה. בתורה כתוב קודם כל צרעת הגוף, לאחר מכן צרעת הבגד, ובפרשה שלנו מופיעה צרעת הבית. אבל הסדר שבו האדם לוקה בצרעת, לא כך. אלא קודם כל צרעת הבית, לאחר מכן צרעת הבגד, ולבסוף צרעת הגוף.

דבר ראשון, צריך להבין מה זה בכלל עונש הצרעת.

אומרת הגמרא {מסכת ערכין טז, א} - א"ר יוחנן על שבועה דברים נגעים באין על לשון הרע ועל שפיכות דמים ועל שבועת שוא ועל גילוי עריות ועל גסות הרוח ועל הגזל ועל צרות העין.

לשון הרע, כידוע, הוא חשיפה של דברים שאנשים בדר"כ מעדיפים להצניע. כלומר, האדם מצניע מעשה מסוים שעשה, ומישהו הלך ופרסם את הדבר. לכן כמו שהוא הלך ופרסם את הדבר והוציא אותו החוצה מ'הכיסוי' שלו, במידה כנגד מידה הקב"ה מסיר ממנו 'כיסויים'.

אומר הכלי יקר {סוף פרשת תזריע} - ותדע ותשכיל כי ג' מיני צרעת באין על ג' דברים, שהם כסוי לאדם זה לפניו מזה. מכסה ראשון הוא, עורו לבשרו. למעלה מעורו, בגדי שהם כסוי לעורו. למעלה מהם, ביתו כי הוא מכסה לו להצילו ממטר ומזרם. ומי שהוסר מעליו כל מכסה נקרא פרוע ומגולה לכך נאמר (שמות לב.כה) וירא משה את העם כי פרוע הוא ודרשו רז"ל (ילקו"ש מצורע יד.תקסג) שנלקו בצרעת שנאמר בו וראשו יהיה פרוע, (ויקרא יג.מה) ע"כ הזכיר תחילה נגעי עורו ואחר כך נגעי בגדיו ואח"כ נגעי בתים להסיר מכסהו אחת אחת עד שיהיה פרוע ומגולה מכל וכל. וכן דעת המדרש שמביא הילקו"ש בפסוק ראשו יהיה פרוע. על דרך ויגל את מסך יהודה (ישעיה כב.ח) על חורבן בהמ"ק כי בחורבן הבית נעשו מגולין מכל וכל. אמנם לדעת רז"ל (ויקרא יז.ד) הסדר הפוך כי אמרו אין בעל הרחמים נוגע בנפשות תחילה כו' לכך מביא תחילה נגע על ביתו לא חזר בו מביא גם על בגדיו לא חזר בו מביא גם על גופו כו'. ומה שהזכיר תחילה נגעי הגוף לפי שהקב"ה מתרה במכה אחרונה הגדולה תחילה כמו שאמר לפרעה (שמות ד.כג) הנה אנכי הורג בנך בכורך וכמו שפירש רש"י שם, כך הזכיר כאן נגעי הגוף בראשונה לאיים על האדם ממה שהוא מתירא ביותר אבל לעולם אין בעל הרחמים נוגע בנפשות תחילה כי אל רחום וחונן הוא. כל אלה צורות של כיסויים, ולכן האדם נענש דוקא בנושאים האלה, של בית, בגד ועור.

היות והצרעת באה על: בית, בגד וגוף, אבל במדבר לא שייך להביא צרעת על הבית, כי אנשים היו גרים באהלים, לכן לא שייך להביא צרעת על האהל, וגם לא על הבגד. למה? כי כאשר יצאו ממצרים, כל אחד יצא עם סט אחד של בגדים, כאשר העננים, היו מכבסים להם את הבגדים.

אם ככה, לא שייך להביא צרעת על הבית, כי אין בית. ועל הבגד, אי אפשר לומר לאדם שקיבל צרעת "תלך בלי בגדים", לכן הדרך היחידה להעניש במדבר, היתה רק צרעת הגוף.

יתכן גם, שלכן הקב"ה כותב בתורה את הדברים בסדר הזה, כי כל עניין צרעת הבית, שייך רק כאשר יגיעו לארץ ישראל.

אומרים חז"ל במדרש {ויקרא רבה, פרשה יז, אות ד} - רב הונא בשם רבי יהושע בר אבין ורבי זכריה חתניה דרבי לוי בשם רבי לוי,

כאשר פותחים את הספרים שלו מבינים כי לשון הרע וגסות הדיבור הם פשוט אש!

אחד הדברים שכתובים בחז"ל וה"חפץ חיים" מצטט זאת שוב ושוב הוא, שהמדבר לשון הרע, בתפילה ובלימוד שלו נכנסת רוח טומאה, והתפילה נמאסת, באותו פה שדיברת לשון הרע אתה לומד ומתפלל לריבונו של עולם?! א מויראדיגע זאך!

סיפרתי כמה פעמים את הסיפור ששמעתי בבארא פארק. טוב לספר אותו לאחרים, בפרט לילדים.

מלך גרמניה ערך ביקור ברוסיה. כמובן הגיע עם כל הפמליא.

ערכו סעודה גדולה לכבודו, ארוחת ערב גדולה. שר הטבחים הגיש מאכל, שאצלו קוראים לזה קישקע - מעי של בהמה. טוחנים כל מיני מטעמים ומכניסים בתוך הקישקע.

מלך גרמניה ראה מאכל חדש, טעם ממנו ומאוד מצא חן בעיניו.

הוא הורה לשר הטבחים שלו שהצטרף לפמליא: "תפגש עם שר הטבחים של רוסיה, ותבקש ממנו את המתכון, כי אני רוצה שתלמד לעשות 'קישקע'".

אתם יודעים, אוכל למלך זה לא סתם, קצת ככה וקצת ככה. צריך לשמוע את ההוראות בדיוק מוחלט [ובפרט אצל הגרמנים...], כך וכך בשר טחון, כך וכך קמח, פלפל, מלח, סוכר, וכמה פפריקה ושאר תבלינים. הפגישה נערכה והטבח הרוסי הדריך את עמיתו הגרמני ברשימה מפורטת, ממש על המיילימטר.

נסעו בחזרה. מלך גרמניה מגיע לביתו. ויהי היום, הגיע מלך פלוני לביקור בגרמניה. הטבח הוציא תא הרשימה הטמונה באוצרותיו, ועשה כמו שלימדוהו ברוסיה, הכל בדיוק מוחלט - בשר, מלח, סוכר, פלפל, פלאי פלאים. הכניס את הכל בתוך הקישקע.

התבשיל היה מוכן, הגישו לסעודה הגדולה, החלו לטעום. המלך נטל את הסכין ואת המזלג, הכניס לפיו חתיכה מהמאכל, ואבוי! נהיה לו חושך בעיניו. טעם תפל, עם ריח נורא. לא ידעו אם זה רעל, או שלקחו את האוכל מהאשפה...

מיד הורידו הכל מהשולחן, ובינתיים הביאו לכל המסובים מים לשטוף

את הפה מהגועל שנדבק בהם.

אחרי הסעודה רצה כמעט מלך גרמניה להרוג את שר הטבחים. הטבח התחנן: "אדוני המלך, אני יכול להישבע אלף שבועות, עשיתי בדיוק כמו ששר הטבחים ברוסיה לימד אותי, לא שיניתי דבר וחצי דבר. מה אני יכול לעשות שכך קרה?"

המלך הורה לו בזעם: "עכשיו אתה נוסע לרוסיה לברר מה היתה הבעיה והיכן הטעות".

הטבח שמח עד השמים, העיקר שלא הורגים אותו. יצא לדרך, הגיע לרוסיה. שם סיפר לשר הטבחים של הרוסי: "אוי מה שהיה לנו, עשיתי את הקישקע, והמסובים כמעט הקיאו, הרגישו שאוכלים זבל".

הטבח הרוסי ביקש ממנו: "תביא את הרשימה שלך". הגרמני הציג את הרשימה על פיה הכין את הקישקע - אחת, שתים, שלוש, ארבע, הכל בסדר.

"רגע", נזכר הטבח הרוסי, "כאשר הבאת את המעי למטבח, מה עשיתי?"

"מה פירוש מה עשיתי? טחנתי בשר, טחנתי לחם, פפריקה, מלח וסוכר, ומלאתי את הכל בתוך המעי".

"אוי, וי!", קפץ הרוסי ממקומו, "אתה נורמלי?! הלא זה מעי של בהמה! את המעי צריכים לשטוף היטב, עם מים רותחים, ואחר כך להשרות במים עשירים וארבע שעות, שכל הטינופת תצא מהמעיים והוא יתנקה. אחר כך שוב שוטפים, עד שבטוחים שהמעיים נקי

אין בעל הרחמים נוגע בנפשות תחלה, ממי את למד מאיוב, שנאמר (איוב א, יד): הבקר היו חרשות, מלמד שהראה לו הקדוש ברוך הוא מעין עולם הבא, שנאמר (עמוס ט, יג): ונגש חורש בקצר, (איוב א, טו): ותפל שבא ותקחם, אמר רבי אבין בר כהנא יצאו מכפר קרייניוס והלכו את כל האבילין ובאו למגדל צבעייתא ומתו שם, (איוב א, טו): ואמלטה רק אני לבדי להגיד לך, אמר רבי יודן כל מקום שנאמר רק, מעוט, אף הוא משבר ומלקה.

אמר רבי יודן לבדי ועל לבדי להגיד לך, אף הוא כיון ששמע מיד מת. (איוב א, יז) עוד זה מדבר וזה בא ויאמר כשדים שמו שלשה ראשים, רבי שמואל בר נחמן אמר כיון ששמע איוב כך מיד התחיל מגייס חילותיו למלחמה, הדא הוא דכתיב (איוב לא, לד) כי אערץ המון רבה ובז משפחות יחתי. אמר אמה זו בזויה, שנאמר (ישעיה כג, יג): הן ארץ כשדים זה העם לא היה, לא היתה באה אלא לתן אימתה, כיון שנאמר (איוב א, טז) אש אלהים נפלה מן השמים, אמר מה אני יכול לעשות, (דניאל ד, כח): קל מן שמיא נפל, מאן יכולה לעשות (איוב לא, טז) ואדם לא אצא פתח, לקח לו חרס להתגרד בו אם ככה, קודם כל לקח לו הקב"ה את הבקר, אח"כ את הגמלים, את הצאן, ורק אח"כ את הילדים, עד שהגיע אליו. ללמדך שאין בעל הרחמים נוגע בנפשות תחלה. אף במצרים כן לפני שהעניש הקב"ה את פרעה במכת בכורות, הוא נתן לו הרבה עונשים בממונו, שנאמר (תהלים עח, מח): ויסגר לברד בעירים ומקניהם לרשפים, ואחר כך (תהלים קה, לג): ויך גפנם ותאנתם וישבר עץ גבולם, ורק אחר כך (תהלים קה, לו): ויך כל בכור בארצם ראשית לכל אונם. אותו הדבר, מביאים חז"ל לגבי מחלון וכליון בניו של אלימלך, שירד למוואב, כי בעקבות הרעב שהיה בארץ ישראל, הוא חשש שיבואו העניים לרושש את ממונו – אף מחלון וכליון כן, בתחלה נגעה בהם מדת הדין בממונם מתו להם הסוסים, אח"כ החמורים, אח"כ הגמלים ועדיין לא קלטו את המסר, ואחר כך (רות א, ה) וימתו גם שניהם.

עד כאן דברי המדרש.

מביא הדעת זקנים מבעלי התוספות דעה אחרת מהמדרש:

כותב הדעת זקנים מבעלי התוספות – ונתתי. אמר להם הקדוש ברוך הוא לישראל ראו מה ביניכם לאומות העולם כשהן חוטאין אני מלקה בהם תחלה ואח"כ בבתיהם שנאמר וינגע ה' את פרעה כו' אבל אתם אם חטאתם בתיכם אני מלקה תחלה שנאמר ונתתי נגע צרעת בבית ארץ אחוזתכם. וכי מה חטאו העצים והאבנים אלא כדי שיראו ויקחו מוסר וכן אתה מוצא כשחטאו ישראל ורצה הקב"ה להגלותם הביא סנחריב על כל האומות כדי שיראו ישראל ויעשו תשובה שנאמר הכרת גוים וכו' כך הקב"ה מראה לאדם ומלקה ביתו תחלה אם חזר בו מוטב ואם לאו בגדיו לוקים שנאמר אחר כן ולצרעת הבגד ועדיין אם חזר בו מוטב ואם לאו לוקה בגופו שנאמר לבסוף איש כי יהיה זב וגם לוקה בג' מינין הללו לשאת ולספחת ולבהרת וזש"ה נכונו וללצים שפטים אמר הקב"ה עד שלא בראתיו תקנתני לו את אלו. משל לעבד רע שנמכר בשוק והלך אדם לקנותו והכיר בו שהוא רע ולקח עמו כבלים ומקל לרדותו בהם אם יסרח כיון שסרח אסרו בכבלים והכהו במקל

אומרת הגמרא {מסכת יבמות סג, א} – א"ר אלעזר בר אבינא אין פורענות באה לעולם אלא בשביל ישראל שנאמר (צפניה ג-1) הכרתי גוים נשמו פנותם החרבתי חוצותם וכתיב (צפניה ג-2) אמרתי אך תיראי אותי תיקחי מוסר.

אומר רש"י - בשביל ישראל. ליראם כדי שיחזרו בתשובה.

זאת אומרת, אם אתה רואה שהקב"ה עושה רעידת אדמה ביפן, זה לא בשביל יפן, אלא בשביל ישראל. הקב"ה 'מרקיד' את יפן כדי שאנחנו נחזור בתשובה.

פעם ניכנס יהודי מסין לחפץ חיים. שאל אותו החפץ חיים: "תגיד, מה עם השיטפונות בסין?"

שאל אותו היהודי: "למה הרב מתעניין בסין?!"

אמר לו החפץ חיים: "אין דבר שקורה בעולם, שלא קשור לכלל ישראל, כמו שנאמר (צפניה ג, ו-ז) הכרתי גוים נשמו פנותם... אמרתי אך תיראי אותי תקחי מוסר. יהודי שעומד בשוק הראשי של ורשה, לוקח כיסא ומתחיל לדבר באידיש. כולם מבינים שהוא לא מדבר לפולנים, אלא ליהודים שנמצאים בשוק. כך הקב"ה, כשמביא אסונות לעולם, לא מתכוון לגוים, אלא לעם ישראל, שיראו את האסונות ויבינו שהקב"ה מדבר אליהם, כדי שיחזרו בתשובה."

לא מעניין אף אחד, אם ילכו ליפנים מיליון או שני מיליון מכוניות של TOYOTA. אם זה לא יהיה, יסעו עם מכוניות אמריקאיות. חסר מכוניות?!

כך אומר המדרש. כשהקב"ה נותן לאדם צרעת בבית, הוא לא נותן לו את זה כדי שיעשה שיפוצים. אלא הוא רוצה ללמד את האדם לקח, כי המקום הבא שתגיע הצרעת זה בגופו, "תעצור כאן, כדי שזה לא יתדרדר".

היינו רוצים היום לעמוד על ענייני הצרעת, רק לפני שנתחיל נקרא פסוקים בטהרת המצורע:

אומרת התורה (יד, א) וידבר ה' אל משה לאמר: {ב} זאת תהיה תורת המצורע ביום טהרתו והוא אל הכהן.

אומר רש"י - זאת תהיה תורת וגו'. מלמד שאין מטהרין אותו בלילה. {ג} ויצא הכהן אל מחוץ למחנה וראה הכהן והנה נרפא נגע הצרעת מן הצרוע.

אומר רש"י - אל מחוץ למחנה. חוץ לשלש מחנות שנשתלח שם בימי חלוטו.

{ד} וצוה הכהן ולקח למטהר שתי צפרים חיות טהרות ועץ ארז ושני תולעת ואזב.

אומר רש"י - ועץ ארז. לפי שהנגעים באין על גסות הרוח: ושני תולעת ואזוב. מה תקנתו ויתרפא, ישפיל עצמו מגאותו כתולעת וכאזוב.

{ה} וצוה הכהן ושחט את הצפור האחת אל כלי חרש על מים חיים: {ו} את הצפר החיה יקח אתה ואת עץ הארז ואת שני התולעת ואת האזב וטבל אותם ואת הצפר החיה בדם הצפר השחטה על המים החיים: {ז} והזה על המטהר מן הצרעת שבע פעמים וטהרו ושלח את הצפר החיה על פני השדה.

אומר התרגום יונתן בן עוזיאל - {ז} וידי על בית אפוהי דמידיכי מן סגירותא שבעתי זמנין וידיכניה ויפטור ית ציפורא חייתא על אנפי חקלא ויהי אין איטימוס ההוא גברא למילקי תוב בצורעא תייבא ציפורא חייתא לביתיה ביומא ההוא ומתכשרא למיכלא וית צפורא נכיסא הוה מקבר כהנא במיחמי מצורע - אם הבן אדם חוזר לדבר לשון הרע, אותה ציפור חוזרת אליו ומזהירה אותו: "תזכור, כבר עברת פעם תהליך של צרעת!"

{ח} וכבס המטהר את בגדיו וגלח את כל שערו ורחץ במים וטהר ואחר יבוא אל המחנה וישב מחוץ לאהלו שבעת ימים: {ט} והיה ביום השביעי יגלח את כל שערו את ראשו ואת זקנו ואת גבת עיניו ואת כל שערו יגלח וכבס את בגדיו ורחץ את בשרו במים וטהר. שום שיערה לא נשארת לו, מלבד העפעפיים!

{י} וביום השמיני יקח שני כבשים תמימים וכבשה אחת בת שנתה תמימה ושלשה עשרנים סלת מנחה בלולה בשמן ולג אחד שמן: {יא} והעמיד כהן המטהר את האיש המטהר ואתם לפני ה' פתח אהל מועד: {יב} ולקח הכהן את הכבש האחד והקריב אתו לאשם ואת לג השמן והניף אתם תנופה לפני ה': {יג} ושחט את הכבש במקום אשר ישחט את החטאת ואת העלה במקום הקדש כי כחטאת האשם הוא לכהן קדש קדשים הוא: {יד} ולקח הכהן מדם האשם ונתן הכהן על תנוך אזן המטהר הימנית ועל בהן ידו הימנית ועל בהן רגלו הימנית: {טו} ולקח הכהן מלג השמן ויצק על כף הכהן השמאלית: {טז} וטבל הכהן את אצבעו הימנית מן השמן אשר על כפו השמאלית והזה מן השמן באצבעו שבע פעמים לפני ה': {יז} ומיתר השמן אשר על כפו

נשאלת השאלה - למה?

כדי שהאדם שמביא חטאת, לא יצטרך לעמוד בתור, ובינתיים יתחילו לשאול אותו: "תגיד, איזה עבירה עשית?"

בכל דרך אפשרית, מנסה התורה להסתיר שם של חוטא, כדי שלא תבוא הביתה והוא יהיה נושא השיחה: "אל תשאל את מי ראיתי בתורים לחטאת!" ☺

מקום אחד בכל התורה כולה, חרגה התורה ממנהגה, ופרסמה שם של חוטא כדי להזהיר אותנו - מרים הנביאה.

אומרת התורה בפרשת {כי תצא כד, ט} זכור את אשר עשה ה' אליהך למרים בדרך בצאתכם ממצרים.

כותבת התורה גם את שם החוטא, וגם את שם המקום.

בכל יום לאחר התפילה, מזכירים את מרים הנביאה - "זכור את אשר עשה ה' אליהך למרים בדרך בצאתכם ממצרים".

נשאלת השאלה - למה מגיע לצדקת כמו מרים, שמפרסמים את חטאה? שאלתו של הסבא מקלם {פרשת כי-תצא}.

כותב הרמב"ם {הלכות טומאת צרעת, פרק טז, ה"י} - 'השמר בנגע הצרעת' (דברים כד-ט) 'זכור את אשר עשה ה' אליהך למרים בדרך'. הרי הוא אומר התבוננו מה ארע למרים הנביאה שדברה באחיה שהיתה גדולה ממנו בשנים וגדלתו על ברכיה וסכנה בעצמה להצילו מן הים והיא לא דברה בגנותו אלא טעתה שהשותו לשאר נביאים ...

עוד, אומרת התורה {במדבר יא, כו} וישארו שני אנשים במחנה שם האחד אלדד ושם השני מידד ותנח עליהם הרוח והמה בכתבים ולא יצאו האהלה ויתנבאו במחנה: {כז} וירץ הנער ויגד למשה ויאמר אלדד ומידד מתנבאים במחנה: {כח} ויען יהושע בן נון משרת משה מבחריו ויאמר אדני משה כלאים: {כט} ויאמר לו משה המקנא אתה לי ומי יתן כל עם ה' נביאים כי יתן ה' את רוחו עליהם ... {יב, א} בר מרים ואהרן במשה על אדות האשה הכשית אשר לקח כי אשה כשית לקח.

אומר המדרש {תנחומא פרשת צו, אות יג} - ומה אמרו, הרק אך במשה דבר ה' {במדבר יב, ב}, כלומר, במשה דבר ה' לבדו, שפרש מאשתו. הלא גם בנו דבר (שם), כמו כן דבר עמנו ולא פרשנו מדרך ארץ. ומנין היתה יודעת מרים שפרש משה מן האשה. רבי נתן אומר, מרים היתה בצד צפורה כשאמרו למשה אלדד ומידד מתנבאים במחנה (שם יא, כז). וכיון ששמעה צפורה, אמרה, אוי להם לנשותיהם של אלו. ומאיזה זמן פרש משה מדרך ארץ, אלא בשעה שאמר הקדוש ברוך הוא למשה בסניי קדם מתן תורה שיקדש את העם ואמר להם: לשלש ימים אל תגשו אל אשה (שמות יט, טו), פרשו הם מנשותיהם ופרש משה מאשתו. ואחר מתן תורה אמר ליה הקדוש ברוך הוא, לך אמר להם, שובו לכם לאהליכם, ואתה פה עמד עמדי (דברים ה, ל-לא), ואל תשוב לדרך ארץ. וכשאמרה צפורה אוי לנשותיהן של אלו, הן נזקקין לנבואה שיהו פורשין מנשותיהם כמו שפרש בעלי הימני.

ממשיך הרמב"ם ואומר - והוא לא הקפיד על כל הדברים האלו שנאמר {במדבר יב-ג} 'והאיש משה ענו מאד' ואף על פי כן מיד נענשה בצרעת. קל וחומר לבני אדם הרשעים הטפשים שמרבים לדבר גדולות ונפלאות. לפיכך ראוי למי שרוצה לכון ארחותיו להתרחק מיישיבתו ומלדבר עמהן כדי שלא יתפס אדם ברשת רשעים וסכלותם.

אם ככה, למרות שמרים לא התכוונה לדבר רעה על משה אחיה, ולמרות כל גדולתה, באה התורה ומזהירה אותנו: "זכור את אשר עשה ה' אליהך למרים בדרך!"

נשאלת השאלה - למה דוקא את מעשה מרים מזכירים!?

נצטונו לזכור בכל יום:

א. {דברים כה, יז} זכור את אשר עשה לך עמלק בדרך בצאתכם ממצרים. ב. {דברים ט, ז} זכר אל תשכח את אשר הקצפת את ה' אליהך במדבר (חטא העגל). ג. {דברים כד, ט} זכור את אשר עשה ה' אליהך למרים בדרך.

אומר הרמב"ן {פרשת כי תצא כה, יז} - "... וכן במעשה מרים נצטונו להודיעו לבנינו ולספר בו לדורות ואע"פ שהיה ראוי גם להסתירו שלא לדבר בגנותן של צדיקים אבל צוה הכתוב להודיעו ולגלותו כדי שתהא

יתן הכהן על תנוך און המטהר הימנית ועל בהן ידו הימנית ועל בהן רגלו הימנית על דם האשם: {יח} והנותר בשמן אשר על כף הכהן יתן על ראש המטהר וכפר עליו הכהן לפני ה'.

משום עבירה שבן אדם עושה, לא מצאנו כזו טהרה.

אני רוצה לשאול שאלה נוספת:

הקב"ה ניזהר, שלא לגלות שם של חוטא. לדוגמה:

מי היה המגדף בפרשת אמור? התורה לא אומרת. מי היה המקושש? אומרת התורה {במדבר כז, א} ותקרבה בנות צלפחד בן חפר בן גלעד בן מכיר בן מנשה למשפחת מנשה בן יוסף ואלה שמות בנותיו מחלה נעה וחגלה ומלכה ותרצה: {ב} ותעמדנה לפני משה ולפני אלעזר הכהן ולפני הנשיאם וכל העדה פתח אהל מועד לאמר: {ג} אבינו מת במדבר והוא לא היה בתוך העדה הנועדים על ה' בעדת קרח כי בחטאו מת ובנים לא היו לו: {ד} למה יגרע שם אבינו מתוך משפחתו כי אין לו בן תנה לנו אחזה בתוך אחי אבינו.

התורה לא אומרת, אבל רש"י מביא מחלוקת חז"ל:

אומר רש"י - והוא לא היה וגו'. לפי שהיו באות לומר בחטאו מת, נזקקו לומר לא בחטא מתלוננים, ולא בעדת קרח שהצו על הקב"ה, אלא בחטאו לבדו מת, ולא החטיא את אחרים עמו (שם קיח: ספרי שם), רבי עקיבא אומר, מקושש עצים היה, ורבי שמעון אומר, מן המעפילים היה (שבת צו).

אלמלא בנותיו היו באות ומבקשות נחלה, אף אחד לא היה יודע מי היה המקושש.

נשאלת השאלה - למה התורה לא מפרסמת את שמותיהם?

כי הקב"ה מעלים את שמות החוטאים, אין ענין לדון בהם. אחת חטאה, ופרסמה הכתוב:

אומרים חז"ל {ויקרא רבה, פרשה לג, אות ה} - רב הונא אמר בשם בר קפרא בשביל ארבעה דברים נגאלו ישראל ממצרים ... ולא נמצא אחד מהם פרוץ בערוה, תדע לך שהיה כן אחת היתה ופרסמה הכתוב, שנאמר {ויקרא כד, יא}: ושם אמו שלמית בת דברי למטה דן, שלמית, דאמר רבי לוי זהות פטטא בשלמא, שלם לך שלם לכוון. בת דברי, אמר רבי יצחק שהביאה דבר על בנה. למטה דן, גנאי לאמו, גנאי לו, גנאי למשפחתו, גנאי לשבטו שיצא ממנו.

דבר נוסף, יהושע יוצא למלחמה על העי.

אומר הנביא {יהושע ז, ה} ויכו מהם אנשי העי כשלשים וששה איש וירדפום לפני השער עד השברים ויכום במורד וימס לבב העם ויהי למים: {ו} ויקרע יהושע שמלתיו ויפל על פניו ארצה לפני ארון ה' עד הערב הוא וזקני ישראל ויעלו עפר על ראשם: {ז} ויאמר יהושע אהה אדני ה' למה העברת העביר את העם הזה את הירדן לתת אתנו ביד האמרי להאבידנו ולו הואלנו ונשב בעבר הירדן על מה באה עלינו הצרה הזאת!?

אומרת הגמרא {מסכת סנהדרין מג, ב} - בשעה שאמר הקב"ה ליהושע {יהושע ז-יא} חטא ישראל אמר לפניו רבש"ע מי חטא אמר ליה וכי דילטור אני?! לך הפל גורלות.

דבר נוסף, התורה לא מגלה מה היה עץ הדעת. באים חז"ל ומגלים לנו:

אומרת הגמרא {מסכת ברכות מ, א} - דתניא אילן שאכל ממנו אדם הראשון רבי מאיר אומר גפן היה שאין לך דבר שמביא יללה על האדם אלא יין שנאמר {בראשית ט-כא} וישת מן היין וישכר רבי נחמיה אומר תאנה היתה שבדבר שנתקלקלו בו נתקנו שנאמר {בראשית ג-ז} ויתפרו עלה תאנה ר"י אומר חטה היתה שאין התינוק יודע לקרות אבא ואמא עד שיטעום טעם דגן.

מביא המדרש דעה נוספת {בראשית רבה, פרשה טו, אות ז} - רבי אבא דעכו אמר אתרוג היה, הדא הוא דכתיב {בראשית ג, ו}: ותרא האשה כי טוב העץ וגו', אמרת צא וראה איזהו אילן שעצו נאכל כפריו, ואין אתה מוצא אלא אתרוג.

אומרת התורה {צו ו, יח} במקום אשר תשחט העלה תשחט החטאת.

אזהרת לשון הרע שומה בפיהם מפני שהוא חטא גדול וגורם רעות רבות ובני אדם נכשלים בו תמיד כמו שאמרו (ב"ב קסה) והכל באבק לשון הרע".

כולנו יודעים עד כמה הקב"ה ניזהר שלא לבזות אנשים.

כותב רבינו יונה {שערי תשובה שער ג, קי"ב} - צער הכלימה מר ממות.

אומר ר' יוחנן בן זכאי - תגיד, אתה יודע למה בן אדם שגנב שה וטבח ומכר, משלם פי ארבעה, ואדם שגנב שור וטבח ומכר, משלם פי חמישה? כי הוא התבזה!

אי אפשר לקחת שור על הכתפיים, אלא קושרים לו חבל והוא רץ אחריו. אבל את השה, סוחבים על הכתפיים ורצים.

היות והוא סחב את השה על הכתפיים, וכידוע השה לא מריח הכי טוב שבעולם, והוא גם קצת מלכלך, לכן מגיע לו הקלה בעונש של 20%.

"למה, מה קרה???"

אומר ר' יוחנן בן זכאי - "כי הוא התבזה!"

נשאלת השאלה - הגנב התבזה?!

יושב שופט בבית משפט ושואל את הנאשם "תגיד, אתה נכנסת לדירה של הזקנה???"

"כן".

"הרדמת אותה???"

"כן".

"גנבת לה את הארנק???"

"כן".

"אתה יודע שעל עבירה כזאת זה שנתים מאסר???"

"כן".

"מה יש לך להגיד להגנתך?"

"אדוני השופט, כשירדתי מהסולם נקרעו לי המכנסים ... ☺"

"אז מה אתה רוצה?"

"הקלה של 20% בעונש".

"למה?"

"אתה יודע איזה ביזיון זה שנקרעים לך המכנסים באמצע העבודה? כל השוטרים צחקו עלי!" ☺

אם ככה, ראינו עד כמה הקב"ה נזהר שלא לבזות בן אדם. ואם הבן אדם ביזה את עצמו, הוא מקבל 20% הקלה בעונש - במקום תשלומי חמישה, תשלומי ארבעה.

אם הקב"ה כ"כ נזהר שהאדם לא יתבזה, בואו נראה מה הוא עושה למצורע:

אדם קם בבוקר, ורואה שיש לו נגע בבית. מה עושים?

תופס את הילד שלו: "צחי! תקפוץ רגע למשפ' כהן ממול, תגיד לו שיכנס אצלי רגע, נראה מה זה הדבר הזה".

הילד מגיע לכהן... "הרב כהן, אבא שלח אותי אלייך, יש אצלנו משהו בבית, תוכל לבוא לראות אם זה צרעת או לא?"

אמר לו הכהן: "תגיד לאבא שאני לא יכל לקבל הודעות, שיבוא הוא".

למה דוקא הוא צריך לבוא?!

כי אומרת התורה {ויקרא יד, לה} ובא אשר לו הבית והגיד לכהן לאמר כנגע נראה לי בבית.

אומרים חז"ל בפסיקתא - והיה אומר לו הכהן דברי כבושים: בני, אין הנגעים באים אלא על לשון הרע, שכן מצינו במרים שלא נענשה אלא על לשון הרע, שנאמר: "השמר בנגע הצרעת".

אומרים חז"ל {תוספתא} - בני, צא ופשפש בעצמך וחזור בך.

שואל המאור שבתורה - מה זה משנה מי יבוא, הרי גם ככה הכהן בא אליו?!

לכאורה, התשובה פשוטה - אינו דומה תוכחה לאדם בביתו, לתוכחה מחוץ לביתו. בביתו של הכהן, הכהן מרגיש בנח להשמיע לו דברי תוכחה.

הוא עובר צרעת הבית, צרעת הגוף, הוא מגיע כבר לצרעת, שהוא צריך לצאת מחוץ למחנה.

אומרים חז"ל במדרש - הוא יושב שבעה ימים, מחוץ למחנה. אסור לו לדבר עם אף אחד מחוץ למחנה. יושבים שם חמישה מצורעים, לאף אחד אסור להחליף מילים **בדד יושב מחוץ למחנה אף אחד לא מדבר איתו!**

אסור לו לדבר, לפי המדרש, גם אסור לו ללמוד. אומר לו הקב"ה - אני לא רוצה לשמוע ממך מילה אחת בלימוד, ואל תיקח איתך שום דבר!

למה אסור לו לדבר?

פשוט מאוד - (תהילים נ, טז) ולרשע אמר אלהים מה לך לספר חקי ותשא בריתי עלי פיך - שתוק! לא רוצה את התורה שלך!

אומר המדרש {ויקרא רבה, פרשה טז, אות ד} - זאת תהיה תורת המצרע, הדא הוא דכתיב (תהלים נ, טז): ולרשע אמר אלהים מה לך לספר חקי ותשא בריתי עלי פיך, בן עזאי היה יושב ודורש והאש מלהטת סביבותיו, אמרו ליה שמא בסדרי מרכבה אתה עוסק, אמר להן לאו, אלא מחריז דברי תורה לנביאים, ונביאים לכתובים, ודברי תורה שמחין כיום נתינתן בסיני, עקר נתינתן באש נתנו, הדא הוא דכתיב (דברים ד, יא): וההר בער באש.

נשאלת השאלה - מה קשור המדרש הזה לפרשת מצורע?!

אומר הרד"ל - רצה המדרש לומר לך, שאפילו אדם שלומד תורה ויורדת אש מן השמים מרוב החביבות שיש ללימוד התורה שלו, בכל זאת, ברגע שהוא מדבר לשון הרע, אומר הקב"ה: "אני לא רוצה לשמוע ממנו אף מילה!"

נשאלת השאלה - מה יעשה המצרע במשך שבוע? יתפלל?!

גם להתפלל אסור לו!

הוא יושב מחוץ למחנה במשך שבוע ימים, בלי להוציא מילה! שבוע שלם הוא לא עושה כלום!

נשאלת השאלה - מה הוא כן עושה במשך שבוע???

לומד את כל ה'דפי זהב' בע"פ - את כל מספרי הטלפון של מש' כהן ☺

הוא עומד על הגדר, ומחפש אנשים שעוברים: "הלו, תתפלל עליי 'דוד בן שרה'!!!"

נשאלת השאלה - למה הוא צריך לחפש אנשים שיתפללו עליו, שיתפלל על עצמו?!

אומר הזוהר הקדוש {פרשת מצורע נג, ע"א} - הוא לא יכל להתפלל על עצמו. למה? מאן דאית ליה לישנא בישא צלותיה לא עאלת קמי קודשא בריך הוא דהא אתער עליה רוחא מסאבא כל המדבר לשון הרע, תפילותיו לא עולות למעלה. כיון דאהדר בתשובה וקביל עליה תשובה, מה כתיב, ביום טהרתו והובא אל הכהן וגו'.

אומרים המפרשים - עכשיו תבין טוב מאוד, למה משה רבינו מתפלל על מרים "אל נא רפא נא לה", ולמה מרים לא מתפללת על עצמה "אל נא רפא נא לי"?! כי היא דיברה לשון הרע, ומי שמדבר לשון הרע, תפילותיו לא מתקבלות!

עומד המצרע וצועק: "תתפלל עלי בבקשה!!!", שנאמר {ויקרא יג, מה} וטמא טמא יקרא. זה הדבר היחיד שהוא יכל לעשות.

נותנים לו שבוע שלם להיות עם עצמו. "אתה חכם גדול לגלות קלונם של אחרים! תשב עכשיו שבוע שלם בבדידות, ותעשה חשבון נפש עם עצמך".

האדם הזה ברוך ה' עשה תשובה. ישב ובכה שבוע ... התייבש לו כבר שק הדמעות מרוב בכי, וברוך ה' נעלמה הצרעת.

אומר לו הכהן: "נתחיל עכשיו תהליך טהרה – תביא שתי ציפורים, עץ ארז ואזב ושני תולעת ..."

לאחר הבאת הקרבנות, עושים אותו קרח אפס-אפס!

רבתי, אתם יודעים מה זה קרח 'אפס-אפס'? אתם יודעים מה זה אדם שהיה לו זקן במשך שלושים שנה, ועכשיו הוא צריך להוריד הכל? לא משאירים לו אפילו שיערה אחת, אפילו גבות אין לו!!!

איזה ביזיון עובר אדם כזה, בכניסה לבית הכנסת! כל העיניים מופנות אליו!

נשאלת השאלה – אם הקב"ה כ"כ ניזהר שלא לבזות גנב, למה מספר לשון הרע מקבל כאלו ביזיונות???

בן אדם סיפר לשון הרע, היה שבוע בבידוד, לא למד תורה, למד את כל ה'דפי זהב', מה אתה רוצה ממנו?!

היה לי פעם חבר טוב, קראו לו שרגא גיברלטר שחלה בסרטן העור. הוא התחיל לקבל טיפולים, ולאחר כמה חודשים לא נותרה לו שום שיערה בראש.

יום אחד הלכתי לבקר אותו בבית החולים תל השומר. נכנסתי וראיתי אותו כשהוא יושב בבידוד.

אמר לי: "אתה יודע מה חשבת? סרטן זה כמו מצורע!"

שאלתי אותו: "למה אתה חושב ככה?"

"אני יושב עם עצמי וחושב, תראה מה זה, באתי אל הד"ר ואמרתי לו, אני רואה שיש לי כתם על היד, מה אתה אומר? אמר לי הד"ר: בוא נסמן את זה בעיגול, תבוא שבוע הבא ונראה אם זה גדל. אם זה גדל, אז זה גידול, ואם לא גדל, אז הכל בסדר". חזרתי לאחור עשרה ימים, והכתם גדל. אמר לי הרופא: בוא ניקח ביופסיה ותבוא בעוד שבועיים. מה אתה עושה שבועיים? 'יושב על גחלים'. אחרי שבועיים מצלצל הד"ר: תבוא זה סרטן. מה עושים? אתה נוסע לתל השומר, ושם ידונו איזה סוג של תערובת תחסל את הסרטן הזה. אתה מתחיל לקבל טיפולים כימיים, שבוע ועוד שבוע ועוד שבוע ... מערך החיסון יורד לאפס, ואז אתה נכנס לבידוד. כל מי שמגיע לבקר, צריך לשים מסכה, שלא להדביק אותי באיזה וירוס.

ככה בדיוק זה העונש של מספר לשון הרע - הוא מקבל צרעת, מגיע לכהן: "תבדוק את העור", הכהן אומר "טמא", יוצא מחוץ למחנה, מגלח את כל שערות גופו, וככה הוא חוזר בחזרה לחברה. זה לא אותו דבר!"

יושב מולי בן אדם ונותן לי תיאור חי, איך זה היה כשבית המקדש היה קיים. מי היה יכל לדבר לשון הרע?!

מביא הסבא מקלם בספרו {חכמה ומוסר, חלק ב', מאמר רס"ה} דבר נורא:

משל לאדם שישב ליד חדר ניתוח והציץ מבעד לחורים. הוא רואה רופא, שתי אחיות ופציינט ששוכב על המיטה.

איזה ניתוח זה כבר יכל להיות?! מקסימום הוצאת שקדים.

הבחור יושב חצי שעה, ורואה שלחדר הניתוח כבר באים שלשה רופאים ושלוש אחיות.

אומר לעצמו הבחור: "זה כבר לא שקדים ... זה נראה לי אגוזים" ©

לאחר שעה וחצי יוצא הפציינט ואחריו נכנס פציינט חדש.

הבחור מתחיל לראות שלחדר הניתוח ניכנס רופא נוסף ... לאחר כמה דקות עוד רופא, ואחריו עוד רופא ... עוד אחות ... ועוד אחות ... אחריהם מגיע אחד בריצה עם שני בלוני חמצן ומנות דם, אחריו מגיע אחד עם מכונת לב ריאה, אחריו מגיע אחד עם מכונת אקו לב ...

הוא שואל את אחד היושבים בחדר: "תגידי, אולי אתה יודע מה הולך פה?!"

"זה שום דבר, בטח עושים לו ניתוח להסרת פרונקל באף" ©

"בשביל פרונקל באף, מביאים חצי בית חולים?!"

הבחור כבר מתחיל להבין, שיש כאן משהו רציני.

אומר הסבא מקלם – אין חוטא בתורה, שעובר מה שמצורע עובר!

אדם חטא במזיד - לא הניח תפילין.

הוא עובד כל היום ביציקה על הגג, בא אליו מישהו ואומר לו: "משה, עוד חמש דקות שקיעה, לא הנחת תפילין היום!!!"

"עזוב אותי, תן לי לסיים את העבודה!"

"משה, תפילין! 5 דקות!"

"אין לי זמן ... מחר אני אשים שתים!" ☺

למחרת הוא קם ואומר לעצמו: "אני לא נורמלי, בשביל בטון ביטלתי מצות עשה מהתורה?!", עולה לירושלים ומביא קרבן עלה.

בא בן אדם, ומתגלח עם מכונת גילוח.

"תגידי, איזו מכונת גילוח זאת?"

"רמינגטון 500A"

"אתה יודע שזה תער מדאורייתא?!"

"עזוב אותי מדאורייתא, מגרד לי אני חייב את זה!!!"

"מגרד לך?! תעשה עם 'משעי'"

"לא יכל, הריח הורג אותי".

"אתה חושב שהריח של הגיהנום יותר טוב? כדאי שתתרגל בקצב הזה".

בכל זאת הוא התגלח. מה הוא מביא לכפרתו?

לוקחים אותו לבית הדין לקבל ל"ט מלקות.

שואל הסבא מקלם – ראית עוד אדם שעובר תהליך כמו המצורע??!

הבית הלך, הבגד הלך, הגוף הלך, הוא עובר מחוץ למחנה מושבו, לא קורא ולא לומד, חוזר עם קרחת, ומביא שלשה קרבנות!

אומר הסבא מקלם – אם אתה רואה שלחדר ניתוח מכניסים כ"כ הרבה מכשירים, תבין באיזה צרה נמצא המצורע. תבין מה חומרת העוון של לשון הרע!

אם אתה רואה שמכניסים לחדר הניתוח עגלה עם עשרים מנות דם, מכונת לב-ריאה, בלוני חמצן ואת כל הרופאים במחלקה, זה לא מחייב אותך להתעורר?!

אם אתה רואה שבאים כ"כ הרבה צרות, ואתה רואה כאלה סוגים של כפרה, מזה תבין לבד, עד כמה העוון הזה חמור!

אם ככה, נשאלת השאלה – מה מונח בעוון הזה של לשון הרע?

מביא הגאון מוילנה {קול אליהו} דברי גמרא:

אומרת הגמרא {מסכת שבת קנה, ב} - אמר רב פפא לית דעניא מכלבא אין עני יותר מהכלב ולית דעתיר מחזירא ואין עשיר יותר מהחזיר.

אומר רש"י – לית דעתיר מחזירא. שכל מאכל ראוי לו ומוצא לאכול ואף מאכילין לו הרבה.

לעומת הכלב שהוא עני, אומר שם רש"י, שבכל מקום שהוא מגיע מגרשים אותו*.

* זה היה פעם. היום השתנו הדברים. היום יש את 'תנו לחיות לחיות', ששומרים יותר טוב על החיות מאשר על הילדים. אם הבעלים שלהם יצאו לחופש, משאירים אותם בבית מלון חמש כוכבים, עם מספרה, וטרינר. ממש גן-עדן ©

נשאלת השאלה – מה רצה רב פפא לומר לנו בזה?

אומר הגאון מוילנה דבר נורא – תרי"ג מצוות ניתנו מסיני. ישנן עבירות שכולם נזהרים מהם פחד מוות, וישנן עבירות שהם לאווים בתורה, ואנשים מזלזלים בהם.

משל למה הדבר דומה:

יבואו לבן-אדם, ויאמרו לו: "תשמע, יש לי שידוך בשבילך. משפחה טובה ברוך ה', האבא מסור T, האמא חרדית ב - 100%. הבן סוכריה של בחור. ישנה בעיה אחת - האבא אמנם שומר שבת והולך לבית הכנסת בכל יום, אבל בשבת, הוא חייב לאכול חזיר!" 😊
"חזיר!?!?"

"כן, הוא חובב חזיר"
"תגיד לי, אתה נורמלי?! אני ישתדך עם אחד שאוכל חזיר!?!?"
כן, מה אכפת לך? הוא נותן דירה!"
"אתה נורמלי?! הבת שלי תגור ברחוב ולא תתחתן איתו!"
"מה אכפת לך?!"
"בשום פנים ואופן לא!"

יבוא אליך מישהו נוסף ויציע לך שידוך אחר: "תשמע בחור נהדר, מתפלל שלוש תפילות ביום, קובע עיתים לתורה, עושה חסד לאלפים, באמת משהו משהו! יש לו רק בעיה אחת - בשבת בצהריים, הוא תופס 'קרבן' ומפשיט לו את העור - בוחר בן אדם מבית הכנסת, ומתחיל לדון עליו - מי הוא, מה הוא, כמה הוא מרוויח וכו'. תגיד, אתה תחתן את הבת שלך עם בחור כזה?!"

"נראה לי שכן ..."

אומר הגאון - לזה התכוון רב פפא "לית דעניא מכלבא ולית דעתיא מחזירא":

אדם שאוכל חזיר, אף אחד לא מוכן להשתדך איתו. אבל מספר לשון הרע, אין לזה בעיה בכלל.

נשאלת השאלה - למה זה ככה?

אומר ר' נפתלי מאמסטרדם - התברר לך על אדם מסוים, שהוא התחתן עם מישהי נוספת, חוץ מאשתו. מה תאמר עליו?! מישהו יהיה מוכן להשתדך עם אחד כזה?

"לא!"

"למה?"

"הוא עבר על חרם דרבינו גרשום".

אומר ר' נפתלי מאמסטרדם - יתכן שהחרם של רבינו גרשום לא רלוונטי, כי החרם הזה תופס רק לאלף שנים.

מתי יסכימו להתחתן איתו?! כשהוא יביא מכתב היתר מהרבנים.

אומר ר' נפתלי מאמסטרדם - החרם הזה הוא של רבינו גרשום. הלאו של לשון הרע הוא מדאורייתא, זה הקב"ה צוה. איך אתה מפקח מחרם דרבינו גרשום ולא מפקח מלאו מדאורייתא?! למה זה כ"כ קל בעיניך?!

מהי התשובה לזה?

נשאלת השאלה - למה הגאון אומר את "לית דעניא מכלבא" על לשון הרע, ולא על משהו אחר?

אומר הגאון מוילנה - כי כתוב בגמרא {מסכת פסחים ק"ח, א} - ואמר רב ששת משום ר"א בן עזריה כל המספר לשון הרע וכל המקבל לשון הרע וכל המעיד עדות שקר בחבירו ראוי להשליכו לכלבים שנאמר {שמות כ"ב} לכלב תשליכו אותו.

נשאלת השאלה - למה דוקא לכלבים?

כי לשון הרע וכלב, הולך ביחד. למה זה הולך ביחד?

כי זה מתקשר לפסח. במה זה קשור לפסח?

אומרת התורה {פרשת בא י"א} ז' ולכל בני ישראל לא יחרץ כלב לשנו.

אומר המדרש {ילקוט שמעוני, פרשת וישב, ס' קמ"א} - {בראשית לו, יח} ויראו אתו מרחק ובטרם יקרב אליהם ויתנכלו אתו להמיתו אמרו שמעון ולוי נשסה בו את הכלבים.

נשאלת השאלה - למה לשלוח עליו כלבים?

כתוב במפרשים - {לו, ב} ויבא יוסף את דבתם רעה אל אביהם - יוסף דיבר לשון הרע, ולכן שולחים עליו את הכלבים, כי כל המספר לשון הרע, ראוי להשליכו לכלבים.

כתב הילקוט שמעוני {פרשת בא, ס' קפ"ז} - רבי ישעיה, תלמידו של ר' חנינא בן דוסא, היה מתענה שמונים וחמש תעניות גימטריא 'פה', כדי שיגלה לו הקב"ה סוד - . אמר: מפני מה זכו כלבים שכתוב בהם והכלבים עזי נפש, יזכו לומר שירה זו 'בואו נשתחוה ונכרעה נברכה לפני ה' עושונו. נענה אותו מלאך מן השמים ואמר: ישעיה, עד מתי אתה מתענה על אותו דבר, גזירה היא מלפני הקב"ה, מיום שגילה סודו לחבקוק הנביא, לא גלה דבר זה לשום בריה שבעולם, אלא בשביל שאתה תלמידו של חכם גדול, לכך זקקו לי מן השמים ושלונו אליך ואמר, כלבים כתיב בהן: "ולכל בני ישראל לא יחרץ כלב לשונו" ולא עוד אלא שזכו לעבד עורות מצואתן, לכתוב בהן ספר תורה תפלין ומזוזות על כן זכו לומר שירה. ולענין שאלה ששאלת חזור לאחוריק, ואל תוסף בדבר הזה עוד כמו שכתוב "שומר פיו ולשונו שומר מצרות נפשו".

למה זכו לזה הכלבים?! כי ישבו לילה אחד בשקט. לילה אחד!

אומרים לבן אדם - אתה מספר לשון הרע? הכלב הזה, אין לו יצר הרע ויצר הטוב. הוא לא מכיר חכמות, אם הקב"ה אומר לו לשתוק, אז הוא שותק! למה אתה, שאומרים לך לשתוק, אתה לא שותק???

אם ככה מובנים דברי הגמרא {מסכת פסחים ק"ב, א} שאדם המדבר לשון הרע ראוי להשליכו לכלבים. למה?! כי הכלב יותר טוב ממך, הוא לפחות סוגר את הפה!

כתב האר"י הקדוש - אדם המספר לשון הרע, חוזר לעולם בתור כלב.

אני חושב, שלא הכוונה לאדם שפעם אחת דיבר לשון הרע, אלא לאדם שהולך רכיל בכל מקום.

נשאלת השאלה - מה פתאום הוא חוזר בתור כלב?

האר"י הקדוש לא כותב, אבל החיד"א כותב.

אומרת התורה {מטות לב, מב} ונבח הלך וילכד את קנת ואת בנתיה ויקרא לה נבח בשמו.

אומר החיד"א - ויקרא אם אדם קורא לה=לשון הרע, הוא חוזר בחזרה בתור נבח - כלב.

כולנו יודעים למה ירדנו למצרים - ויבא יוסף את דבתם רעה אל אביהם - בגלל לשון הרע.

נקרא בע"ה בהגדה של פסח: "וירד מצרימה. אנוס על פי הדבור" - ירדנו למצרים, כדי לתקן את חטאי הדיבור.

פרעה נקרא בפי חז"ל בשם 'כלב'.

נשאלת השאלה - איפה מצינו שקוראים לפרעה 'כלב'?

ב - "חד גדיא":

"חד גדיא ואתא כלבא פרעה ונשך לשונרא החתול, אלו שבטי-יה שירדו למצרים כתוצאה מהקנאה ביוסף".

אם ככה, למה נקרא פרעה בשם 'כלב'?

הכלבים אוהבים ללקק דם, כך אומר הנביא {מ"א כא, יט} אשר לקקו הכלבים את דם נבות ילקו הכלבים את דמך גם אתה. מכאן, שהכלבים אוהבים ללקק דם.

נשאלת השאלה - מה פרעה קשור לדם?!

אומרים חז"ל {שמות רבה, פרשה א, אות לד} - {ישעיה ו, א}: בשנת מות המלך עזיהו, ויאנחו בני ישראל, למה נתאנחו, לפי שאמרו חרטמי מצרים לפרעה אין לך רפואה מהצרעת אם לא נשחט מקטני ישראל מאה וחמשים בערב ומאה וחמשים בבקר, ורחץ בדמיהם שתי פעמים ביום כיון ששמעו ישראל גזרה קשה, התחילו מתאנחים וקוננים.

אם ככה, ירדנו למצרים, לפרעה, שנמשל לכלב, כי היינו פגומים בחטאי הלשון, וכל המדבר לשון הרע ראוי להשליכו לכלבים.

רבינו יונה בספרו {שערי תשובה}, מסביר מדוע בני האדם מזלזלים בעוון לשון הרע.

אחת הסיבות לזלזול, כותב רבינו יונה, היא משום שאנחנו לא רואים את העוון הזה.

"מה בסכ"ה אמרתי?! הרגתי אותו?! לא. הוצאתי לו אוויר מהגלגלים?! לא. נתתי לו מכה עם מבוטה?! לא... רק אמרתי עליו כמה דברים..."

אתה יודע איזו משמעות יש לדיבור שלך??? אתה יודע כמה משמעות יש לכל מילה שאתה מוציא מהפה???

אדם אחד רוצה לברר שידוך למישהו :

"תגיד, מה אתה אומר על הבן של דוד?"

"הבן של דוד מוצלח ביותר. אבל אני מציע לך שתברר... הוא לוקח כדורים."

ברגע זה ניגמר השידוך. מצלצל לשדכן : "תבטל!"

"למה, מה קרה?!"

"לא רלוונטי, תבטל!"

לאחר תקופה, מגיע בחור נוסף לברר על הבן של דוד :

"תגיד, מה אתה אומר הבן של דוד???"

"הבן של דוד? הוא בסדר ... אבל אתה יודע, הוא לוקח כדורים"

פעם נוספת שבוטל השידוך.

אם הוא היה שואל "איזה כדורים הבן של דוד לוקח?", היו אומרים לו שהוא לוקח ויטמינים נגד הצטננות, שלש פעמיים ביום ויטמין C.

אבל לא אמרו לו את זה ... "לוקח כדורים" - ניגמר הסיפור.

אומרת התורה {בראשית מט, ה} כי באפס הרגו איש - עם האף אפשר להרוג.

אומר רבינו יונה - האדם שחטא, לא מרגיש אפילו שהוא חטא.

"מה עשיתי?! נתתי לו מכה?! שברתי לו יד?! שברתי לו רגל?! בסכ"ה אני לא רוצה אותו בתור משודך שלי. מה כבר עשיתי?!"

אומר רבינו יונה - החטא הזה כמעט ולא ניתן לכפרה.

אדם שסיפר לשון הרע, צריך ללכת לבקש סליחה מכ"כ הרבה אנשים שניזונו מהלשון הרע הזה, שכמעט ולא אפשרי לעשות את זה!

לכן, היות והבן אדם לא חש במשמעות המילים שיוצאים מפיו, לכן הוא מזלזל בזה.

כותב ר' חיים פרידלנדר - ביהדות זה בדיוק להיפך. ככל שהחושים דקים יותר, כך העוון חמור יותר.

בן אדם יודע להרגיש דבר, לפי חוש המישוש שלו - הרבצתי ... נתתי אגרוף ... הוצאתי אוויר ... הוא מרגיש שהוא עשה משהו. אבל כשבן אדם לא עושה פעולות מעשיות, הוא לא מרגיש שהוא עשה משהו.

"מה בסכ"ה עשיתי?! שמעתי?!"

את השמיעה אי אפשר למשוש.

דיבור?! "בסכ"ה קצת רוח"

אומר הנביא {עמוס ד, יג} יוצר הרים וברא רוח ומגיד לאדם מה שחו ! אפילו שיחה שבין איש לאשתו, דנים את האדם בשמים!

אומרת הגמרא {מסכת חגיגה ג, א} - והא הנהו תרי אלמי דהוו בשבכותיה דרבי והיו שני אילמים בשכנותו של רבי, והיו בני בריתיה בני בתו דרבי יוחנן בן גודגאדא ואמרי לה בני אחתיה דרבי יוחנן דכל אימת דהו עייל רבי לבי מדרשא בכל פעם שהיה רבי נכנס לבית המדרש הו עיילי ויתבי קמיהו היו נכנסים ויושבים לפניו ומניידי ברישייהו ומרחשין שפותיהו והיו מנענעים בראשם והיו שפתותיהם רוחשות ובעי רבי רחמי עלייהו ואיתסו וביקש רבי רחמים עליהם ונתרפאו ואשתכח דהו גמירי ונמצא שהיו יודעים הלכתא משניות

וספרא הברייתות שעל חומש ויקרא וספרי הברייתות שעל חומשים במדבר דברים וכולה הש"ס ומוכח שהאילים יכל ללמוד.

מסופר על ר' מאיר שפירא מלובלין, שהגיע להתרים אנשים בניו-יורק. נתנו לו לדבר בערב שבת, הזמן שנחשב לטוב ביותר, כל הבית כנסת מלא עד אפס מקום. אנגלית הוא לא ידע, ועברית הם לא ידעו, אז השפה היחידה שהוא יכל לדבר איתם זה באידיש.

הרב התחיל לדבר. בקדמת בית הכנסת, ישב ילד בן 9 ובמהלך כל הדרשה הנהן בראשו. לאחר שסיים הרב את הדרשה, הוא ניגש לילד ושאל אותו: "תגיד, אתה מבין אידיש?"

אמר לו הילד: "לא."

"הבנת על מה דיברתי בדרשה?"

"כן, אתה רוצה כסף?"

אמר לו ר' מאיר שפירא: "נראה לי שאתה היחיד שהבנת אותי פה."

☺

יושבים שני הבחורים ומנענעים בראשם. היו אילמים, עד שהקב"ה פתח להם את הפה, ואז התברר למפרע, שהם הבינו את הכל.

שואל הבן יהודע - מי היו שני האילמים שהתפקחו?

ואומר - הם היו אלדד ומידד.

איפה זה מופיע?

ב - והא הנהו תרי אלמי

אומר הבן יהודע - א"ל מ - אלדד. מ"י מ - מידד.

נשאלת השאלה - למה הם חזרו לעולם הזה?

בגלל ארבע מילים שאמרו, והיה אסור להם להגיד - "משה מת ויהושע מכניס". ארבע מילים!

לא לשון הרע, אלא נבואה שלא ניתנה להיאמר! חזרו לעולם אלמים, בגלל ארבע מילים!

ללמדך, "יוצר הרים וברא רוח ומגיד לאדם מה שחו" - תשמור על מילים שאתה מוציא מהפה: כל עמל האדם לפיהו!

ישנו משל כ"כ יפה, אם נוכל ללמוד ממנו והיה זה שכרנו :

מלך יוון הזמין לאירוח את מלך צרפת. מגיעה ארוחת הערב, מנה עיקרית - קישקה.

שואל מלך צרפת: "מה זה?! זה נראה כמו נחש ארסי..." ☺

"תאכל ... תאכל, אתה עוד תבקש עוד מנה. יש מזה בשפע, אל תפחד!"

הוא משתכנע לאכל... "באמת טעים הדבר הזה! מה זה?"

"זה קישקה - מעיים של בהמה, שלתוכם דוחפים סולת, קמח, שמן, בצל ... מבשלים 12 שעות ויוצא מעדן!"

קורא מלך צרפת לטבח שלו: "בוא רגע, לך לטבח של המלך, וקח ממנו את המרשם למטען צינור הזה. בשבוע הבא יש לנו אורח מספרד, נגיש לו את זה בתור מנה עיקרית!"

נתן לו הטבח את המרשם והסביר לו שלב אחרי שלב איך להכין את זה.

הלך הטבח של מלך צרפת והכין את הקישקה לפי ההוראות. הכל היה נראה מעולה. בבוקר הגיע המלכים לארוחה ... והטבח מגיש את הקישקה.

שואל מלך ספרד: "מה זה?"

אומר לו המלך הצרפתי: "זה משהו שקיבלנו ממלך צרפת, משהו בונבוניירה. תטעם אתה תבקש עוד!"

מלך ספרד מכניס לפה חתיכה מהקישקה... טפוווווו ☺

"מה קרה???"

"איזה גועל נפש. רצית להרעיל אותי?!"

"למה אתה אומר ככה?!"

"תטעם ותראה!"

מכניס לפה... טפוווווו... "איזה גועל נפש, תביאו מהר מים, חמצן... אין לי אוויר!!!"

קוראים מהר לטבח "תגיד, מה עשית?!"

"תאמינו לי, עשיתי בדיוק כמו שהטבח היווני לימד אותי. אחד לאחד!"

התקשר הטבח הצרפתי לטבח היווני: "הלו, אל תשאל כולם מקיאים פה מהקישקה!"

"עשית כמו שלימדתי אותך?!"

"אחד לאחד!"

אמר לו הטבח היווני: בוא תגיד לי מה שמת..."

"צלצלתי לבית המטבחיים, הזמנתי 12 מטר קישקה..."

"נו, ומה עשית עם הקישקה הזו?"

"איך שקיבלתי אותו מבית המטבחיים, מילאתי אותו..."

אמר לו הטבח היווני: "תגיד, אתה נורמלי! את כל מה שאכלה הפרה בשלושה חודשים האחרונים הגשת כקישקה?! צריך לנקות את זה קודם!"

לוקחים צינור מכבה אש ומכניסים בתוך הקישקה, כדי שכל הלכלוך יצא החוצה. אחרי זה שמים את הקישקה בחומץ למשך שעות כדי שיצא הריח, ורק אז מכניסים את הקישקה! קח אותו מהר לשטיפת קיבה לפני שהוא יקבל שפעת מקסיקו מזה". ©

כמה שזה נשמע מצחיק, אמר לי פעם ר' ראובן קרלנשטיין, שכך אנו נראים בשעה שאנו מבקשים מהקב"ה בקשות.

באים לקב"ה ומבקשים: "ריבונו של עולם, תציל אותי... תושיע אותי... שידוכים... פרנסה... בריאות".

אם לפני חמש דקות, הכנסת בפה הזה את כל הזבל של המדינה... אתה עומד בתפילת 18 ומבקש "ה', שפתי תפתח ופי יגיד תהלתך" – "בבקשה ריבונו של עולם, תעזור לי לפתוח את הפה..."

אומר ר' יהונתן אייבשיץ – לפני חמש דקות לא סגרת את הפה, איך פתאום אתה מבקש שיפתחו לך אותו?! מלאכי השרת עומדים למעלה וצוחקים ממך! יותר טוב שתשתוק!

עם פה מטונף כזה, אתה בא לבקש ממני בקשות?! הטעם של הבקשות שלך, בדיוק כמו הטעם של הקישקה עם כל הזבל בפנים!

בא רב אחד לחפץ חיים ואמר לו: "רביה", אני עובר מעיר לעיר, מדבר על לשון הרע, נכנס באוזן אחת, יוצא בשנייה. שום דבר לא עוזר!"

שאל אותו החפץ חיים: "תגיד, כמה זמן אתה מדבר על הנושא?"
"בערך שעה וחצי".

אמר לו החפץ חיים: "שעה וחצי האנשים שתקו?! מספיק, עשית את שלך!"

אומר הגאון מוילנה – בכל רגע שאדם סותם את פיו, זוכה לאור הגנוז, שאין מלאך ובריאה מסוגלים לעמוד בפניו!

שעה וחצי סגרו את הפה?! זה יכל להיות רק בדורו של החפץ חיים. בדור הזה, גם בשעה וחצי יש ארבע טלפונים. ☺

אם בן אדם יחשוב פעם אחת, לפני שהוא מתחיל לדבר לשון הרע... איך תבקש עם פה מלא אשפה?! למי תפנה?!

ניגשים לחג הפסח. אמרנו, שהגימטריא של חודש 'ניסן', היא פעמיים 'פה'. העבודה של חג הפסח, היא כולה בפה:

ב - ושת נאכל מצות, ומרור ונשתה ארבע כוסות. ב - קנה, נספר את סיפור יציאת מצרים.

פה-סח, זה הפה שסח תהילות ה'.

שואל הבן איש-חי – הבן שואל: "מה נשתנה הלילה הזה מכל הלילות שבכל הלילות אנו מטבילים פעם אחת, הלילה הזה שתי פעמים?"

נשאלת השאלה – את מה מטבילים פעמיים?

פעם אחת לוקחים כרפס, ומטבילים אותו במי מלח. ובפעם השנייה, לוקחים עלי חסה (מרור) ומטבילים אותם בתוך החרוסת.

נשאלת השאלה – למה?

כולנו יודעים – כדי שהתינוקות ישאלו.

אומר הבן איש-חי - זה הרבה יותר עמוק:

מתחילים בכרפס ומטבילים אותו במי מלח – זו הירידה למצרים. לוקחים מרור, ומטבילים בחרוסת – זו כבר יציאת מצרים.

למה?

אומר הבן איש חי – הירידה למצרים, התחילה בגלל לשון הרע, שנאמר {בראשית לז, ב} ויבא יוסף את דבתם רעה אל אביהם.

אומרים רבותינו - כרפס, ראשי תיבות – כלל ראשון פה סגור.

מתחילים לספר ביציאת מצרים, על שהכל התחיל במכירת יוסף. הורידו ממנו את כתונת הפסים והטבילו אותה בדם, כנגד זה, אנחנו מביאים כרפס ומטבילים אותו בתוך מי מלח, כנגד הדמעות שהורידו כולם על מכירת יוסף!

יצאנו ממצרים לאחר 210 שנים... ומה היתה הסיימת בלילה האחרון של מצרים?!

{שמות יב, כב} ולקחתם אגדת אזוב וטבלתם בדם אשר בסף.

נשאלת השאלה – למה מסתיימת יציאת מצרים דוקא בפסוק הזה?

אגדת אזוב מסמלת את השפל ברך, את העניו. כשכולם אגודים ומחוברים, זה התיקון שלנו.

ירדנו למצרים בגלל חטאי הלשון, וכמו שכתוב "ואתא שונרא ואכלה לגדיא" – באו השבטים, ו'אכלו את יוסף.

ושם במצרים, אצל הכלב שנקרא פרעה, תיקנו את חטאי הלשון.

אומרים חז"ל {ילקוט שמעוני, פינחס, ס' תשע"ג} – אמר רב הונא בשם בר קפרא, בזכות ארבעה דברים נגאלו ישראל ממצרים: שלא שנו את שמם, ראובן ושמעון נחתין, ראובן ושמעון סלקין כלומר ירדו ועלו ממצרים באותם שמות. שלא שנו את לשונם, שנאמר {בראשית מה, יב} כי פי המדבר אליכם ובלשון הקודש היה מדבר. ושלא היה בהן לשון הרע, שנאמר {שמות יא, ב} דבר נא באזני העם וישאלו וגו'. אתה מוצא שהדבר היה מופקד אצלן שנים עשר חדש ולא נמצא אחד מהן שהלשין על חברו. ועל שלא היה בהן פרוץ בערוה. תדע לך, שהרי בת אחת היתה ופרסמה הכתוב, דכתיב {ויקרא כד, יא} ושם אמו שלמית בת דברי למטה דן.

(ברוך שאמר)

"ונתתי נגע צרעת בבית ארץ אחוזתכם" (יד, לד)

בשורה היא להם שהנגעים באים עליהם, לפי שהטמינו אמוריים מטמוניות של זהב בקירות בתיהם כל ארבעים שנה שהיו ישראל במדבר, ועל ידי הנגע נותץ הבית ומוצאן (רש"י)

לכל אדם - אומר רבי ראובן קרלנשטיין זצ"ל נגזרה מנת היסורים שעליו לעבור בימי חייו.

הקושי האדם מתלונן ואומר: "נמאס כבר, למה דוקא אני...", אומר הקב"ה: אין בעיה, הצרות יפסקו, אך את המטמון לא תקבל. אינך ראוי לו!

כשנראה לאדם נגע בביתו, בעצם הקב"ה מנסה אותו בנסיון אחר נסיון: בתחילה - לשהות מחוץ לבית שבוע שלם. לאחר מכן עליו לשבור כמה אבנים מקירות הבית, עד שנאלץ להרוס את הבית עד היסוד! אם באמצע התהליך אדם מתלונן ובא בטרוניות על רוע מזלו. די, נמאס לו! - אומר הקב"ה: אין בעיה, הכהן יטהר את הנגע.

אם אדם עומד בכל הנסיונות, מביט על הדברים במבט הנכון ומקבל דין שמים באהבה ובהכנעה - בסופו של דבר יזכה במטמון כשכר על צדקותו. איננו יכולים לברוח מן הנסיונות, כי לשם כך באנו לעולם הזה - לעמוד בנסיונות. מה שכן יכולים אנו לעשות, הוא לשנות את נקודת המבט שלנו, לבוא עם כלים אחרים לחיים. להחליט: ודאי שכל מעשי הקב"ה הם לטובתי, רק שאני אינני מבין זאת. אם כך נעשה - ודאי נגלה מטמונים על כל צעד ושעל.

כשאדם מאמין באמת, ורואה את הדברים הקשים בעין נכונה לפי השקפת התורה, כפי שהקב"ה רוצה שנראה את הדברים - בסופו של דבר הכל הופך להיות מטמון.

אברהם אבינו עמד בתשעה נסיונות קשים מנשוא, ולקראת הנסיון העשירי מבקש ממנו הקב"ה (בראשית כב, ב): "קח נא" אנא ממך עמוד גם בנסיון זה - ולאחר שעמד בו אומר לו הקב"ה: "עתה ידעתי כי ירא אלקים אתה..." זוהי הסיבה לנגע שביקר בבית, כשאדם מבחין בנגע כזה, ועל אף שקשה לו עם כך הוא אינו מתלונן - הוא זוכה לאוצרות.

זוהי, אפוא, מטרתם של הנסיונות הבאים עלינו: לגלות את האוצרות, לתת לנו ולהעניק לנו בכפל כפליים!

שמעתי דבר נפלא: כשלוקחים תמונת 'גובלן' [תמונה העשויה מרקמת חוטים] ומביטים על צידה האחורי, שטחים נרחבים ממנה נראים חלקים, כמעט ללא קשרים, כי אלו השמים שצבעם כחול בלבד, אין שם גוון או שילוב כלשהו של צבעים. ובאמת, בצד הקדמי, זה החלק ה'משעמם' של התמונה. לא כאן מתגלה יפיה המיוחד. ישנם, לעומת זאת חלקים בתמונה שהחליפו חוט מידי כמה תפירות, והדבר גרם שהצד האחורי באותו אזור מלא קשרים, וחוטים רבים מסובכים אחד בשני - בוקה ומבולקלה! אך כשהופכים את הגובלן רואים שדוקא בחלק זה מתגלה יופי מיוחד, מרהיב עין, פרטי פרטים המהווים את עיקרה של התמונה!

כאשר מביטים על החיים מנקודת מבט נכונה ואמיתית, מבינים שהחלקים הנראים יותר קשים ויותר מסובכים - דוקא הם החלקים היפים של החיים, נראה לנו שישנם 'קשרים' וקשיים, אך לאמיתו של דבר הקב"ה מכין לנו מטמון, ולואי ונהיה ראויים לזכות בו!

(להגיד)

בדרך הדרוש

כבודו אין כבודו מחול ופריך הגמרא הא כתיב וה' הולך לפניו וגו' ותירץ דהתם כולי עלמא דיליה הכא התורה לאו דיליה הוא ופריך הגמרא הא כתיב ובתורתו יהגה ומשני דלאחר שעסק ויהגה בה הוא תורתו עד כאן. והשתא מבואר כי באמת התשובה הראויה הוא שישפיל את עצמו. אך אם תלמיד חכם הוא אם כן אי אפשר לו להשפיל לעצמו דהא אין כבודו מחול כנוצר לעיל על כן אמר יעסוק בתורה ויהגה בה ויהיה התורה דיליה ויוכל לבוא לתשובת המשקל שישפיל את עצמו. נמצא דנותן תשובה אחת לתלמיד חכם ולשאר כל אדם:

שמשפיל את עצמו כך תהא המצורע כלומר כך ינהוג את עצמו המצורע שיהא נכנע ומושפל:

(תלמידו במשנת דר"א. עטרת שלמה על התורה):

במסכת ערכין דף ט"ו ע"ב מאי תקנתו של מספרי לשון הרע אם תלמיד חכם הוא יעסוק בתורה וכו' ואם עם הארץ הוא ישפיל את עצמו וכו' עד כאן לשון הגמרא. והנה לכאורה קשה הא מוכרח להיות התשובה הראויה לפי ספרי המוסר תשובת המשקל ומה זה שנתן לתלמיד חכם תשובה אחרת ולשאר כל אדם תשובה אחרת.

ויש לומר דבאמת נותן תשובה אחת לתלמיד חכם ולשאר כל אדם. דהנה איתא בגמרא רב שמחל על

אין אחד שנמלט מהם. יתכנו לפעמים תקופות בחיים שאדם אינו סובל, אך אין מציאות כזו שאדם יחיה את כל חייו בשלוה, ללא יסורים. השאלה היא רק: כיצד מקבל האדם את היסורים הבאים עליו, מה תגובתו, וגם כאן, הכל תלוי בנקודת המבט!

הנה כאן, בפרשת נגעי בתים: חז"ל מגלים לנו, שלפעמים חפץ הקב"ה לזכות אדם במטמון, ולשם כך מביא בקירות ביתו נגע צרעת. הוא מזעיק את הכהן, והכהן שולח להודיע לו: לפני שאגיע לביתך, עליך להוציא את כל רכושך מהבית, שלא יטמא במידה ויתברר שאכן צרעת הבתים היא זו. "אוי ואבוי" - חושב האיש - "להוציא הכל מהבית זו עבודה קשה! אבל טוב, אם הכהן אמר - אני מקבל".

מגיע הכהן, בודק את הנגע, ומודיע כי יש להסגיר את הבית. כלומר, בימים הקרובים אסור להתגורר בו! בלית ברירה, עוזב מיודעינו עם כל צאצאיו את ביתו, והולך להתאכסן אצל קרובים או בבית מלון.

בסופו של דבר מתברר שאכן נגע צרעת הוא ויש להרוס את כל הבית עד היסוד. הורסים את הבית ואז מתגלה המטמון שהטמינו בו האמוריים.

שואל הנאות דשא: אם הקב"ה רוצה לתת לאדם מטמון, וכי אין בידו דרך יותר טובה לעשות זאת [כגון: זכיה בהגרלת מפעל הפיס וכדומה]? מדוע לשם כך צריכים לשבור את הבית ולעבור את כל העינוי והסבל הכרוך בגלות מחוץ לבית?

כעין זה מצינו בירושלמי (הוריות ג' ד) מעשה באבא יודן שהיה עשיר גדול ויחד עם זאת נדיב ובעל צדקה גדול, עד שיום אחד הוא ירד מנכסיו. עד כדי כך, דגבאי הצדקה לא רצו לקבל ממנו כסף, וכשהסתובבו בעיר לאסוף תרומות דלגו על ביתו כדי שלא לביישו. אבל אבא יודן לא ויתר. הוא רדף אחריהם, וכשהשיגם אמר להם: "משביע אני אתכם שתאמרו לי עבור איזו מטרה אוספים אתם כספי צדקה!"

"אמרו לו: 'לחתונת יתום ויתומה' בא אבא יודן הביתה ודן עם אשתו מה יוכלו לעזור בנידון. אמרה לו אשתו: 'הלא נותרה לנו שדה אחת. לך תמכור חצי מהשדה ואת תמורתה תן לגבאי הצדקה'. מכר, ונתן את הכסף לחכמים. למחרת יצא לחרוש את חצי השדה שנותר לו. באמצע החרישה נתקלה הפרה בחפץ קשה ושברה את הרגל. אבא יודן ניגש לבדוק מה פגע בפרתו, ובעודו חופר באדמה התגלה לפניו מטמון.

ושוב עולה התמיהה: הלא יכול הקב"ה להעניק לו את אותו מטמון בלי לשבור את רגל פרתו! מה גם שפרה אשר רגלה נשברת, בלית ברירה הורגים אותה, כדי למנוע ממנה סבל. לשם מה צריך את כל זאת?

התשובה היא: הקב"ה רוצה לתת לו את המטמון, רק הוא קודם מנסה אותו לראות אם אכן הוא ראוי לזכות בו. אם כשמתעורר

תורת המצורע

במדרש וזה לשונו זאת תהיה תורת המצורע בהווייתו תהא. ותמונה. ויש לפרש על פי מה דאיתא במסכת נדרים דף נ"ח מה דכתיב ממדבר מתנה כשאדם עושה עצמו כמדבר להשפיל את עצמו ניתן לו התורה במתנה וכו' עיין שם. נמצא מזה שאין דברי תורה מתקיימין אלא רק במי שמשפיל את עצמו. ואיתא ברש"י בפרשה זו ועין ארז לפי שהנגעים באים על גסות הרוח וכו' לפיכך ישפיל את עצמו מגאותו כאזוב. ואם כן יובן המדרש הנזכר לעיל זאת תהיה תורת המצורע בהווייתו תהא רצה לומר התורה וגם דין המצורע זה כמו זה דכמו שהתורה אינה מתקיימת אלא במי

(מדרש יונתן)